

17

POSUDKY, REFERÁTY, ZPRÁVY

Bernáth P. — Prídavok M. — Rumpel M.: <i>Slovenčina III. a Slovenčina IV.</i>	
G. Horák — — — — —	122—128
Bodnárová Mária Ing.: <i>Rozoznávanie a používanie tráv a ďatelínovín.</i> Ján Horecký — — — — —	170—171
✓ Celoštátna lezikografická konferencia v Bratislave — — — — —	258—260
Gvozdev A. N.: <i>Osnovy russoj orfografii.</i> Ján Horecký — — — — —	312—314
Havránek Bohuslav Dr. a Jedlička Alois Dr.: <i>Stručná mluvnice česká pro střední školu.</i> E. Jóna — — — — —	173
Horák G.: <i>Tajovského Statky-zmätky v jazykovej realizácii ND v Bratislave</i> — — — — —	173—175
Horák G.: <i>Český jazyk</i> — — — — —	56—58
Horecký Ján: <i>Cvičebnica jazyka českého</i> — — — — —	54—56
<i>Sovětská věda — jazykověda</i> — — — — —	94—95
<i>Techminimá nakladatelstva Práce</i> — — — — —	175—179
<i>Uprava bieloruského pravopisu</i> — — — — —	314—315
E. Ivančíková: <i>Na čom pracujú v Jazykovednom ústave Akadémie vied SSSR</i> — — — — —	91—94
Jilemnický Peter: <i>Kompas v nás.</i> E. Jóna — — — — —	48—52
Jilemnický Peter: <i>Kronika.</i> A. Hysková — — — — —	52—54
Jodłowski St. i Taszycki W.: <i>Zasady pisowni polskiej i interpunkcji ze słownikiem ortograficznym.</i> Buffa — — — — —	315—317
Klimov N. M.: <i>Základy anatomie a fyziologie hospodárskych zvierat.</i> Ján Horecký — — — — —	171—173
Kratochvíl Stanislav prof. Ing. Dr. techn.: <i>Hydraulika.</i> Ján Horecký — — — — —	58—60
Mosolov V. P.: <i>Agrotechnika.</i> J. Horecký — — — — —	255—257
Ondrus Pavol: <i>Materiály objedinennoj naučnej sessii otdelenija literatury i jazyka Akademii nauk SSSR i Akademii pedagogičeskich nauk RSFSR, posviačennej trudem J. V. Stalina po jazykoznaniju i voprosam prepodavanija jazykov v sovětskoj škole</i> — — — — —	238—241
Oravec Ján: <i>Český jazyk</i> — — — — —	246—255
✓ Orbán Gabriel Dr. — Meč Ladislav: <i>Slovensko-maďarský slovník.</i> Ján Horecký — — — — —	167—170
Peciar Štefan: <i>Didaktické a kritické poznámky k učebným textom z materinského jazyka</i> — — — — —	119—122, 165—167
Pofjakov V. G. i Čistjakov V. M.: <i>Russkij jazyk.</i> G. Horák — — — — —	241—246
Schnek R.: <i>Sovětská věda — Jazykověda</i> — — — — —	307—312

DROBNOSTI

Ekonom — ekonomik — ekonomista 182 — Krahnút 264 — Nadpracový čas 318 — Obchod s odevným tovarom 261 — Obruštek — obrúštek 263 — Olympský — olympijský 319 — Patricius 181 — Pisomný stôl — písací stôl 262 — Píšeme perom, drobným písmom, ale s malým (veľkým) začiatočným písmenom 179 — Pos. vel. či pos. vel. 183 — Preklep — prieklep 183 — Principiálny 64 — Slobodomilovný 61 — Sovietska armáda 180 — Spätý — spatý 262 — SSSR — v SSSR — z SSSR — s SSSR — k SSSR 62 — Súvetie prirad'ovacie a podrad'ovacie 61 — Štôľňa či štôla 319 — Šturmovčina, kancelárčina 61 — Vakcina 182 — Vše, zavše 183 — Záchvat — zachvátenie 62 — Zástavka — zastávka 63 — Znásobiť, zdvojnásobiť, strojnásobiť, zmnohonásobiť 180 — Zpakruky 263.	
Redakčné poznámky — — — — —	95, 128, 264
Oprava — — — — —	320

OBSAH

Ako kontrolovať úlohy — — — — —	109
Ako sa robí gramatický rozbor v sovietskych školách — — — — —	105—109
Blandár Vincent: Keď — kedy — — — — —	103—105
Dobromyslov V. A. a Solovjov N. V.: Hlavné úlohy pri vyučovaní ruštiny v škole vo svetle učenia J. V. Stalina o jazyku — — — — —	73—85
Gosiorovský Miloš: Štrajkolomec — — — — —	26—28
Habovštiak Anton: Prvky ľudovej reči v Hečkovom románe Drevená dedina — — — — —	129—201
Horák Gejza: Ukážka slohovej práce na škole I. stupňa — — — — —	149—157
Horecký Ján: Odborný štýl (jazyk) — — — — —	97—102
O slovenskej technickej terminológii — — — — —	14—23
Preklady z ruštiny s hľadiska terminológie — — — — —	202—205
Isačenko A. V.: O prechodníkoch v slovenčine — — — — —	4—14
Jánošík Anton: Tvary sloviess umiestniť, premiestniť — — — — —	23—26
Jóna Eugen: Timravina reč — — — — —	129—138
O novej úprave slovenského pravopisu — — — — —	265—278
Marsinova Marta: Dynamičnosť a staticnosť slohu — — — — —	41—45
Oravec Ján: Rovnozvúčne slová typu lekárnička, vodička, odberačka — — — — —	145—148
O súčasnom ruskom pravopise a metodika jeho vyučovania — — — — —	89—91
Písanie čiarky pri prívlastku — — — — —	205—209
Peciar Štefan: Pred novými úlohami — — — — —	1—4
K jednotlivým bodom novej pravopisnej úpravy — — — — —	278—298
Petríkovič Ján: Metodické glosy o písaní poznámok — — — — —	38—41
Vypíňanie tlačív a interpunkcia — — — — —	210—213
Ružička Jozef: Z náuky o vete — — — — —	138—145
Tekučov A. V.: Z metodiky vyučovania pravopisu vo vyšších triedach v SSSR — — — — —	85—89
Tomčík Miloš: K niektorým otázkam prednášania literárnej histórie — — — — —	185—192
Uhlár Vlado: Diktát na záverečných skúškach na našich stredných školách — — — — —	29—38
Vinogradov V. V.: Význam prác súdruha Stalina pre rozvoj sovietskej jazykovedy — — — — —	65—72

PODNETY A DISKUSIE

Branko Pavol: K problematike filmových podtitulkov — — — — —	214—233
Horecký Ján: Poznámky k slovám pomer a vzťah — — — — —	158—161
Točovka alebo sústruh — — — — —	110—114
Názvoslovie a menoslovie — — — — —	161—162
Jesenská Zora: Niekoľko poznámok k diskusii o preklade Tichého Donu — — — — —	301—307
Jóna Eugen: Zo školskej gramatiky — — — — —	233—236
Paclt Jiří: Názvoslovie a menoslovie — — — — —	47—48
Ružička Jozef: Složené slová s pol-, polo- — — — — —	45—47
Schnek Richard: Stranník, či straník? — — — — —	236—238
Uhlár Vlado: O niektorých vlastných a niektorých druhových — všeobecných podst. menách — — — — —	114—118
Písať mená kníh, časopisov, novín, článkov, umeleckých diel v úvodzovkách? — — — — —	162—164
Laz — lazy — chutor — — — — —	298—301

18

OBSAH

<i>Blanár Vincent</i> , K novému vydaniu Pravidiel slovenského pravopisu — — — — —	11—17 ✓
<i>Dvonč Ladislav</i> , Kvantita substantív na <i>-teľ</i> a <i>-č</i> — — — — —	193—204
Písanie <i>i, y</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	141—151 ✓
<i>Habovštiak Anton</i> , O výslovnosti skupín <i>le, li</i> — — — — —	225—234
<i>Horák Gejza</i> , Učiteľova reč — — — — —	1—10
Ukážka vyučovania gramatiky na škole II. stupňa — — — — —	204—214
Výklad významu slov a rozvíjanie myslenia žiakov — — — — —	105—110
<i>Horecký Ján</i> , O hlavných princípoch slovenského pravopisu — — — — —	77—81 ✓
Prehľad tvaroslovných zmien v návrhu na nové Pravidlá — — — — —	110—115 ✓
Prehľad úprav v kmeňosloví v návrhu na nové Pravidlá — — — — —	151—154 ✓
<i>Horecký J. a Peciar Š.</i> , K jednotlivým bodom novej pravopisnej úpravy — — — — —	35—47 ✓
<i>Jóna Eugen</i> , Slovenčina v novej školskej sústave — — — — —	393—398
<i>Kalnin I. A.</i> , Učenie J. V. Stalina o spoločenskej úlohe jazyka — — — — —	65—71
<i>Oravec Ján</i> , Používanie zámen <i>sám — samý</i> — — — — —	289—300
Pravopisná úprava a školská prax — — — — —	17—27
Väzby slovies <i>užiť — užívať</i> a ich odvodenín — — — — —	405—411
<i>Peciar Štefan</i> , K jednotlivým bodom novej pravopisnej úpravy — — — — —	81—86 ✓
Po III. celoslovenskej konferencii školských pracovníkov — — — — —	137—140
(Vid' aj <i>Horecký J. a Peciar Š.</i>)	
<i>Ružička Jozef</i> , K rozboru vety — — — — —	257—270
Príspevok ku skladbe slovesa <i>byť — som</i> — — — — —	398—405
<i>Stoľarov I.</i> , Rozvíjanie logického myslenia žiakov v procese vyučovania gramatiky — — — — —	71—77
<i>Šalingová Mária</i> , O dvojtvaroch v spisovnej slovenčine — — — — —	27—34 ✓
Úvod k Pravidlám slovenského pravopisu — — — — —	384—391 ✓

PODNETY A DISKUSIE

<i>Bednár Alfonz</i> , Príspevok k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	369—371 ✓
<i>Bělič Jaromír</i> , Príspevok k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	346—347 ✓
<i>Blanár Vincent</i> , Príspevok k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	348—350 ✓
<i>Branko Pavol</i> , Ku kritike prekladov a k niektorým problémom prekladateľstva — — — — —	215—219
<i>Čechová Oľga</i> , Príspevok k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	350—352 ✓
<i>Đurovič L.</i> , Príspevok k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	357—359 ✓
<i>Dvonč Ladislav</i> , K otázke dvoch jazykovedných termínov — — — — —	415—418
K otázke písania niektorých skratiek — — — — —	178—180
Skloňovanie ženských priezvisk typu <i>Figuli</i> — — — — —	240—243
<i>Gostorovský Miloš</i> , Príspevok k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	377—379 ✓
<i>Habovštiak A.</i> , Odpoveď súdruhovi Hečkovi — — — — —	124—126 ✓
<i>Havránek B.</i> , Príspevok k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	360—363 ✓
Prívet k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	343—344 ✓
<i>Hečko František</i> , Príspevok k diskusii o úprave slovenského pravopisu — — — — —	344—346 ✓
<i>Horák Gejza</i> , Gramatický vzor — — — — —	300—304
<i>Horecký Ján</i> , O prekladoch odbornej literatúry — — — — —	270—274
Poznámky k návrhu Pravidiel — — — — —	171—174 ✓

Stranník či straník — — — — —	181—182
Hudák Štefan, Doplnok a ako ho podávať žiakom — — — — —	87—91
Chorváth Michal, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	372—375 ✓
Jenča Imrich, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	376—377 ✓
Jesenská Zora, Moje pripomienky k návrhu Pravidiel — — — — —	164—170 ✓
Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	352—355 ✓
Klíský Rudolf, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	355 ✓
Koperdan Štefan, Poznámky ku skloňovaniu podstatných mien v. návrhu na nové Pravidlá — — — — —	234—240 ✓
Kostolný Ondrej, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	355
Krajčovič Rudolf, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	367—369 ✓
Lapárová V., O jednom zlom preklade — — — — —	304—307
Matuška Alexander, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	359—360 ✓
Meliš-Čuga Ľudovít, K návrhu nových Pravidiel slovenského pravopisu — — — — —	116—124
Mózer František, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	350 ✓
Nedved Anton, Prívet k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	321—322 ✓
Novák Ľudovít, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	347—348 ✓
Paulíny Eugen, Vážba slovesa „usiľovať sa“ — — — — —	307—309
Pavlík Ondrej, Prejav k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	322—328 ✓
Záverečný prejav k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	382—384 ✓
Peciar Štefan, K diskusií o prekladaní — — — — —	155—160 ✓
Referát k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	328—341 ✓
Záver k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	380—382 ✓
Petrikovič Ján, Opis na priemyselných školách strojnických — — — — —	160—164
Pišút Milan, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	375—376 ✓
Ružička Jozef, Ako písať tvary činného prítomného — — — — —	91—93 ✓
Časové vety pri formálnych vetných členoch — — — — —	412—413 ✓
O tvorení trpného prítomného — — — — —	175—178
Štolc Jozef, Kvantita predpôň v deminutívach — — — — —	413—415
Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	363—364 ✓
Trávníček Fr., Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	366—367 ✓
Prívet k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	341—342 ✓
Uhlar Vlado, Kvantita tvarov osobného zámena on a zámen privlastňovacích — — — — —	219—222
Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	364—366
Váhala František, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	371—372 ✓
Záborský Viliam, Príspevok k diskusií o úprave slovenského pravopisu — — — — —	355—357 ✓

POSUDKY, REFERÁTY, ZPRÁVY

Abakumov S. I., Metodika punktuácií. Ján Horecký — — — — —	278—279
Baranskij N. N., Náčrtok školskej metodiky ekonomickej geografie. Ján Horecký — — — — —	419—421
Český jazyk. Ján Oravec — — — — —	100—102
Dąbrowska Mária, Nocí a dni. F. Buffa — — — — —	55—60
Dobosiewicz S.—Tokarski J.—Wieczorkiewicz B., Kultura języka. Ján Horecký — — — — —	274—275
Dobromyslov V. A., Izučeniye grammatičeskich opredelenij i pravil v V—VII	

klassach. G. Horák	127—131
Doroszewski Witold, <i>Kryteria poprawności językowej</i> . F. Bu ffa	275—278
Fjodorov Andrej, <i>Prijomy i zadači chudožestvennogo perevoda</i> (Spôsoby a úlohy umeleckého prekladu). Ella Sekaninová—Čulenová	243—247
Fjodorov A. V., <i>Osnovnyje voprosy teorii perevoda</i> (Základné otázky teórie prekladu). O. Malíková	247—251
Grifcov B. A., <i>Zametki po technike perevoda</i> (Poznámky k prekladateľskej technike). Viktória Lapárová	251—254
Gvozdev A. N., <i>Očerki po stilistike russkogo jazyka</i> . Ján Horecký	187
<i>Jazykovedný sborník V</i> , 1951. L. Dvonč	279—283
Jefimov A. I., <i>Ob izučenii jazyka chudožestvennyh proizvedenij</i> (O skúmaní jazyka umeleckých diel). Pavol Ondrus	284—285
<i>Konferencia o otázkach bulharského pravopisu</i> . V. Blanár	52—55
<i>Konferencia o porovnávačej slovanskej jazykovede v Olomouci</i> . Ján Oravec	312
Krjučkov S. E., <i>Voprosy sovremennoj russkoj orfografii</i> . G. Horák	47—52
Prof. Kuznecov P. S., <i>Russkaja dialektologija</i> . Pavol Ondrus	97—102
<i>O jazyce literárnych děl, vybrané stati sovětských autorů</i> . P. Ondrus	183—186
Šapiro A. B., <i>Russkoje pravopisanije</i> . Štefan Peciar	94—97
<i>Terminologia obrábania kovov</i> . G. Horák	309—312
<i>Usnesenie celoštátnej slavistickej konferencie</i>	315—316
Ušakov D. N.—S. Je. Kriučkov, <i>Orfografičeskij slovař</i> . Š. Peciar	132—133
<i>Zpráva o postupe záverečných prác na novom vydaní Pravidiel slovenského pravopisu a o zavedení nových Pravidiel do praxe</i>	391—392

DROBNOSTI

Alebo a čiže 134 — Bezpracný či bezprácný? 61—62 — Bežné číslo či poradové číslo 256 — Čiarka v adrese 256 — Čiarka v spojení *napríklad ak, napríklad keď* 320 — Dbať na čistotu, nie „dbať čistoty“ 190 — Dosiahnuť niečoho — dosiahnuť niečo 317 — Dvadsaťtri koruny? 318 — Elektrizovať — elektrifikovať 319 — HTÚP 64 — Jarovizácia či jarizácia 317 — Jasľový — jaseľský — jaseľský 224 — Južno-slovenský či juhoslovenský 288 — Kombajnér či kombajnista? 63 — Kvantita slov na -dlo 62 — Kvantita zdrobnených podstatných mien stredného rodu s príponami -ko, -ce 188—189 — Ludia, bdite! 134—135 — Ľudskosť a ľudstvo 104 — Mäso, *gen. pl.* mias 427 — Miesiť — hnieť 427 — Modiststvo 135 — Násypár 287 — Nehrdzavejúca oceľ (nie „nerez“) 142 — Nevyhnutelný či nevyhnutný 192 — Novátor a novotár 136 — Odkaz do Rudnianskym baníckym učňom 104 — O prázdninách? 224 — Platobník — platiteľ 189—190 — Predať — odovzdať 425 — Pretvorník — transformátor? 287 — Prídavné mená muzeálny a muzejný 424—425 — Prispieť na niečo — prispieť k niečomu 102—103 — Poverenictvo pôdohospodárstva či poľnohospodárstva? 62—63 — Rasca, kmín, stokláška 426 — Rozostavenosť — rozostavanosť 428 — Skloňovanie českých priezvisk typu Vážný 255—256 — Skloňovanie substantíva buržoa 191 — Súcitiť či súcitíť? 60—61 — Šrafa — šrafovať 287 — Túžiť po niečom, po niekom, za niekým, za niečím 63—64 — Úloha — úkol 256 — Úpravná — úpravovňa 320 — Večera — večer 285—286 — Vírus, virológia 255 — Využite naše služby! 190—191 — Záklopka 286—287 — Zaváracia (nie „zavarovacia“) blana 135—136 — Zrniny či zrnoviny 191.

INDEXY K XVII. A XVIII. ROČNÍKU SLOVENSKEJ REČI

Vecný index	429—438
Menný index	439—442

SLOVENSKÁ REČ — časopis Slovenskej akadémie vied pre praktické otázky slovenskej jazykovedy. Vychodí mesačne okrem hlavných prázdnin. — Vydáva vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied starostlivosťou Ústavu slovenského jazyka. — Hlavný redaktor dr. Štefan Peciar. Tajomník redakcie dr. Ladislav Dvonč. Redakčná rada: dr. L. Dvonč, dr. G. Horák, dr. J. Horecký, dr. E. Jóna, M. Marsinová, dr. J. Oravec, dr. Š. Peciar, dr. J. Ružička. — Predplatné na XIX. ročník Kčs 17.—, jednotlivé čísla po Kčs 1.70. — Účet Štátnej banky československej č. 39-161-0582. — Príspevky a recenzné výťažky pre redakciu posielajte na adresu: Redakcia časopisu Slovenská reč v Bratislave, Klemensova 27. — Rukopisy sa nevracajú. — Tlačia Severoslovenské tlačiarne, n. p., Martin.

OBSAH

Horák G., Rozširujeme a spresňujeme slovnú zásobu žiakov	— — — —	129
Ružička J., Spojka <i>lebo</i>	— — — — — — — —	135
Dvonč L., Skloňovanie substantív na <i>-ea</i> , <i>-oa</i> , <i>-ua</i>	— — — — — — — —	142
Kornejevová A. V., Vyučovacia hodina na tému „Slovo v kontexte a viac-významovosť slova“	— — — — — — — —	144

Podnety a diskusie

Dvonč L., Písanie mien cudzích miest v učebniciach zemepisu	— — — —	149
Uhlár V., Predložka <i>u a pri</i>	— — — — — — — —	151
Purgina J., Pripomienky k niektorým zemepisným názvom v nových Pravidlách	— — — — — — — —	153
Purgina J., Úprava niektorých názvov obcí podľa nových Pravidiel	— — — —	155

Drobnosť

Šalingová M., Zaplatiť a preplatiť	— — — — — — — —	157
------------------------------------	-----------------	-----

Posudky

M. V. Ušakov, Upraznjenja po orfografii v srednej škole, E. Kučerová	— — — —	158
N. M. Šanskij, Osnovy slovoobrazovatel'nogo analiza, J. Horecký	— — — —	160

SLOVENSKÁ REČ — časopis Slovenskej akadémie vied pre praktické otázky slovenskej jazykovedy. Vychodí mesačne okrem hlavných prázdnin. — Vydáva vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied starostlivosťou Ústavu slovenského jazyka. — Hlavný redaktor dr. Štefan Peciar. Tajomník redakcie dr. Ladislav Dvonč. Redakčná rada: dr. L. Dvonč, dr. G. Horák, dr. J. Horecký, dr. E. Jóna, M. Marsinová, dr. J. Oravec, dr. Š. Peciar, dr. J. Ružička. — Predplatné na XIX. ročník Kčs 17.—, jednotlivé čísla po Kčs 1.70. — Účet Štátnej banky československej č. 39-161-0582. — Príspevky a recenzné výťažky pre redakciu posielajte na adresu: Redakcia časopisu Slovenská reč v Bratislave, Klemensova 27. — Rukopisy sa nevracajú. — Tlačia Severoslovenské tlačiarne, n. p., Martin.

OBSAH

Jóna E., Štylistika v teórii a v školskej praxi — — — — —	161
Darovec M., Stavba vety v románe Petra Jilemnického Kompas v nás — —	165
Pranda A., Jazykové výrazivo a umelecké postupy Karvašových Pokolení —	173

Diskusia

Mihál J., Taras Buľba v preklade Jesenskej — — — — —	186
--	-----

Posudky a referáty

Ján Kollár, Národné spievanky I. a II. diel, M. Marsinová — — — —	190
Kniha o prekládání, O. Malíková — — — — —	193
Slohové úlohy na strednej škole, M. Darovec — — — — —	198

SLOVENSKÁ REČ — časopis Slovenskej akadémie vied pre praktické otázky slovenskej jazykovedy. Vychodí mesačne okrem hlavných prázdnin. — Vydáva vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied starostlivosťou Ústavu slovenského jazyka. — Hlavný redaktor dr. Štefan Peciar. Tajomník redakcie dr. Ladislav Dvonč. Redakčná rada: dr. L. Dvonč, dr. G. Horák, dr. J. Horecký, dr. E. Jóna, M. Marsinová, dr. J. Oravec, dr. Š. Peciar, dr. J. Ružička. — Predplatné na XIX. ročník Kčs 17.—, jednotlivé čísla po Kčs 1.70. — Účet Štátnej banky československej č. 39-161-0582. — Príspevky a recenzné výťažky pre redakciu posielajte na adresu: Redakcia časopisu Slovenská reč v Bratislave, Klemensova 27. — Rukopisy sa nevracajú. — Tlačia Severoslovenské tlačiarne, n. p., Martin.

OBSAH

Uhlár V., Pravidlá slovenskej spisovnej výslovnosti	— — — — —	201
Pranda A., O zvukovej kultúre spevoherného jazyka	— — — — —	211
Horák G., Rozhlasová reč	— — — — —	222
Jenča I., Ako pristupujem k textu	— — — — —	228

Drobnosti

Dvonč L., Dvadsaťjeden, dvadsaťdva, ale dvadsiaty prvý, dvadsiaty druhý	— — — — —	232
Horecký J., Svázarmista či svázarmovec	— — — — —	232

Posudky a zprávy

Ján Stanislav, Slovenská výslovnosť, Š. Peciar	— — — — —	233
F. Daneš — B. Hála — A. Jedlička — M. Romportl, O mluveném slově, J. Ružička	— — — — —	238
Zpráva o činnosti ortoepickej komisie, Š. Peciar	— — — — —	240

O B S A H

Blanár Vincent, K teórii a praxi našej jazykovej kultúry — — —	209—218
Budovičová Viera, Spracovanie významovej štruktúry slov vo výkladovom slovníku — — — — —	14—29
Darovec Miloslav, K štýlu P. Jilemnického v diele Kompas v nás — — —	88—96
Doležel Lubomír, Spisovná norma s hľadiska potrieb spoločnosti — — —	199—205
Dvonč Ladislav, K niektorým otázkam bibliografie slovenskej jazykovedy — — — — —	306—313
Habovštiak Anton, Genitívne tvary mask. pl. na - <i>uov</i> (- <i>vov</i> , - <i>uof</i>) v slovenských nárečiach — — — — —	156—162
Horák Gejza, Uvádzanie jazykovej normy do praxe — — — — —	264—271
Horecký Ján, Miesto odbornej terminológie v slovnej zásobe — — —	9—13
Norma spisovného jazyka z hľadiska potrieb spoločnosti — — —	194—199
O jazyku novinárskych útvarov — — — — —	75—81
Jedlička Alois, Spisovný jazyk a nárečí — — — — —	231—236
Jóna Eugen, Norma spisovného jazyka a ľudové nárečia — — — — —	224—231
Slovenská jazykoveda v r. 1945—1955 — — — — —	281—290
Krajčovič Rudolf, O umeleckom štýle Jančovej Rozprávok starej matere — — — — —	96—103
Marsinová Marta, Spracovanie gramatických kategórií v normatívnom slovníku — — — — —	29—40
Tvorenie činiteľských mien na - <i>teľ</i> — — — — —	357—359
Mihál Ján, Výber jazykových prostriedkov a štylistika — — — — —	301—305
Oravec Ján, Citový význam zámen — — — — —	144—156
Jozef Ignác Bajza — priekopník spisovnej slovenčiny — — — — —	129—133
Súčasný stav väzieb pri slovese <i>žiadať</i> (<i>si</i>) a pri jeho odvodeninách — — — — —	343—350
Ukazovací význam zámen <i>aký, koľký, čo, kto, ktorý, či</i> — — — — —	49—53
Peciar Štefan, O homonymite neohybných slov — — — — —	337—343
O slovníkarskej práci — — — — —	3—9
Zdroje obohacovania novinárskej reči — — — — —	82—88
Zisťovanie a kodifikácia normy — — — — —	240—250
Polák Václav, Niekoľko poznámok o etymologickom slovníku slovenského jazyka — — — — —	361—367
Ružička Jozef, Používanie spojky <i>aby</i> v spisovnej slovenčine — — —	290—301
Schnek Richard, K morfológickým kategóriám mužských podstatných mien — — — — —	351—357
Stanislav Ján, Kultúra novinárskej reči — — — — —	65—75
Postavenie slovenského jazyka medzi slovanskými jazykmi — — —	133—144

Šalingová Mária, K štylistickej charakteristike slov v normatívnom slovníku	— — — — —	40—49
Švehlová Jana, Zjišťování a kodifikace normy	— — — — —	251—252
Trávníček František, K otázkám jazykové normy	— — — — —	205—208
Uhlár Vlado, O kontamináciách typu „lepšie sa mi páči“	— — — — —	359—361
Váhala František, Uvádění jazykové normy do praxe	— — — — —	271—275

Diskusie

Betáková Valéria, Poznámky k Učebnici jazyka slovenského pre štvorročné odborné školy	— — — — —	313—323
Dvonč Ladislav — Ján Horecký, Ešte o termínoch slovákum slovenikum	— — — — —	368—371
Dvonč Ladislav, O niektorých nedostatkoch učebníc jazykovej výchovy	— — — — —	109—111
Hayeková Matilda, Poznámky k prekladu Učňovské roky Wilhelma Meistera	— — — — —	163—168
Horecký Ján — Ladislav Dvonč, Ešte o termínoch slovákum slovenikum	— — — — —	368—371
Mihál Ján, O slovenských prekladoch	— — — — —	168—175
Pauliny Eugen, Vysunutý vetný člen	— — — — —	107—109
Šalingová Mária, Dialogická povaha Rozprávok starej matere od M. Jančovej	— — — — —	104—106
Wunder Rudolf, Poliklinika alebo „polyklinika“?	— — — — —	371—372
Z diskusie (k všeobecným otázkam o norme)	— — — — —	218—224
Doležel L. 222, Ďurovič L. 218—219, 224, Horecký J. 224, Ondruš Š. 223—224, Oravec J. 221—222, Pauliny E. 219—220, 223, Peciar Š. 220, 221, 223, Ružička J. 219, 223, Schnek R. 222—223, Trávníček Fr. 220—221		
Z diskusie (k otázkam pomeru spisovného jazyka a nárečí)	— — — — —	236—240
Habovštiak A. 238—239, Habovštiaková K. 237—238, Horecký J. 237, 239, Jedlička A. 239, Jóna E. 240, Pauliny E. 236, Trávníček Fr. 236, Váhala Fr. 240		
Z diskusie (k otázkam zisťovania a kodifikácie normy)	— — — — —	253—264
Blanár V. 260—261, Doležel L. 253—254, Ďurovič L. 261, Habovštiak A. 254, Jedlička A. 261—262, Miko Fr. 253, Ondrus P. 259—260, Peciar Š. 262—264, Štolc J. 255—259, Váhala Fr. 262		
Z diskusie (k otázkam uvádzania normy do praxe)	— — — — —	275—278
Blanár V. 276, Ďurovič L. 277—278, Horák G. 278, Jedlička A. 276, Miko Fr. 275—276, Švehlová J. 277, Václav M. 277		

Posudky a zprávy

Akademik Géza Bárczi v Bratislave, Matilda Hayeková	— — — — —	380
Avanesov R. I., Obščnarodnyj jazyk i mestnyje dialekty, Pavol Ondrus	— — — — —	63—64
Bajza Jozef Ignác, René mládenca príhodi a skusenosti, Marta Maršínová	— — — — —	175—180
Buffa Ferdinand, Nárečie Dlhej Lúky v Bardejovskom okrese, Anton Habovštiak	— — — — —	113—115

Dialektologická konferencia v Brne, Anton Habovštiak	— —	119—121
Galkinová—Fedoruková E. M., Jazyk ako spoločenský jav, Oľga Malíková	— — — — —	373—374
Gregor Alois, Mluvnice spisovné slovenštiny, Marta Marsinová		374—376
Grigorieva A. D., Ob osnovnom slovnom fonde i slovnom sostave russkogo jazyka, Ján Horecký	— — — — —	62—63
Jazykovedné príspevky v zborníku Proti prežitkom ľudáctva, Rudolf Krajčovič	— — — — —	112—113
O frazeologických jednotkách a slovných spojeniach v časopise Inostrannyje jazyki v škole, Eleonóra Kučerová	— — —	181—182
O návrhu pravidiel ruského pravopisu, Štefan Peciar	— — —	376—377
Ormis J. V., Bibliografija Jána Kollára, Ladislav Dvonč	— — —	180—181
Porada o otázkach štylistiky, Gejza Horák	— — — — —	115—117
Profesor Ivan Lekov v Bratislave, Vincent Blanár	— — —	121
Ryšánek František, Slovník k Žilinské knize, Katarína Habovštiaková	— — — — —	55—58
Sborník prací filosofické fakulty brněnské university, Rudolf Krajčovič	— — — — —	332—333
Sjazd slavistov v Berlíne, Ján Stanislav	— — — — —	117—119
Slavistika v Maďarsku, Štefan Kovács	— — — — —	182—185
Slovenské časopisy, Ladislav Dvonč	— — — — —	327—329
Terminológia vodného hospodárstva II, Leopoldína Jakubičková		58—59
Veľký rusko-český slovník, Oľga Malíková	— — — — —	60—62
Za prof. Oldřichom Frišom, Vincent Blanár	— — — — —	121—122
Záborský Jonáš, Rozprávky, Andrej Jusko	— — — — —	329—332
Zpráva o činnosti Ústavu slov. jazyka SAV za r. 1954 a za prvý polrok 1955, Štefan Peciar	— — — — —	377—379
Zpráva o stave prác na slovníku slovenského jazyka	— — — — —	64
Zvegincev V. A., Vnutrennije zakony razvitija jazyka, Jozef Škultéty	— — — — —	326—327

Rozličnosti

Ako písať skratku magistra farmácie. (J. Horecký) 191—192. — Ako vyslovovať zámeno „kto“? (G. Horák) 188. — Byľka, bylku. (G. Horák) 125. — Čabianska klobása. (J. Štolc) 128. — Deká, str. neskl.? (L. Dvonč) 381. — Doplníte si vašu kuchyňu? (O. Malíková) 336. — Helsinki—gen pl. Helsínk, či Helsíniek? (L. Dvonč) 380—381. — Chlapčenský, chlapčerstvo, chlapčenskost'. (V. Uhlár) 55. — K významu príslovky naskutku. (G. Horák) 381—382. — Kočík, detský vozík, kočiar. (A. Habovštiak) 336. — „Lízátko“ — lízanka. (J. Oravec) 126—127. — Metonymia—metonýmia? (F. Vokál) 384. — Nadplán, v nadpláne, nad plán, navyše, navyš. (Š. Peciar) 334. — Náramný, náramne. (G. Horák) 123—124. — O skracovaní prípon -ík a -ičko pri odvodzovaní slov na -ár. (L. Dvonč) 189—190. — Očistom. (G. Horák) 127—128. — „Odozva“ = ozvena, ohlas. (M. Knap) 54—55. — Olovrant—svačina—nešpor. (A. Habovštiak) 383. — Písanie čiarky v príslovkovom určení. (Š. Orlovská) 191. — Písanie názvov mestských štvrtí v Bratislave. (J. Purgina) 124. — Plaziť sa—plížiť sa? (A. Habovštiak) 335. — Poradie adjektívnych prívlastkov pri podstatnom mene. (L. Dvonč) 185—186. — Používanie gen. pl. mias. (L. Dvonč) 334—335. — Pozdávať sa—zdať sa.

OBSAH

Ambruš Jozef, Niekoľko poznámok o Štúrovi jazykovedcovi — —	258—260
Blanár Vincent, Ľudovít Štúr ako jazykovedec — — — —	146—168
Dujčíková Viera, Štúrova gramatická terminológia — — —	232—237
Dvonč Ladislav, Z problematiky podstatných mien — — — —	21—30
Garaj Ján, Vzťah Ľudovíta Štúra k bernolákovcom — — — —	207—218
Habovštiak Anton, Ľudovít Štúr a slovenské nárečia — — —	218—232
Habovštiaková Katarína, Vývin slovenského skloňovania podstatných mien od Štúra — — — — —	241—254
Hayeková Matilda, Deminutíva v slovníku, ich štylistické označenie a využitie — — — — —	76—79
Hayeková Matilda, Lexikálno-štylistický rozbor básní Jána Brezinu — — — — —	91—103
Horák Gejza, K významovému roztriedeniu prídavných mien — —	30—34
Horák Gejza, Za účinnéjšie zapojenie Štúrovho jazykovedného odkazu do výchovy na vysokých školách — — — — —	257—258
Horecký Ján, Členenie slovnej zásoby — — — — —	64—70
Horecký Ján, Obrazné prvky v publicistickom štýle Ľ. Štúra — —	238—240
Horecký Ján, Záver diskusie o členení slovnej zásoby — — —	71
Jóna Eugen, Účasť Ľudovíta Štúra pri utváraní spisovnej slovenčiny	131—146
Keder Andrej, Genitívny tvar zvratného zámena v spisovnej slovenčine — — — — —	362—365
Koperdan Štefan, Sémanticko-morfologická klasifikácia prídavných mien v slovenčine — — — — —	325—338
Krajčovič Rudolf, Z problematiky slovenskej príslovky — — —	54—58
Marsinová Marta, Sémantický rozbor sponových slovies — — —	51—54
Mihál Ján, Samo Czambel — — — — —	261—268
Miko František, K podstate štýlového javu v reči — — — —	294—299
Miko František, Prítomný čas oznamovacieho spôsobu vo výzvovej funkcii — — — — —	351—355
Miškovič Alojz, Staroslovienske glosy v latinskej zbierke kánonov z IX. storočia — — — — —	103—106
Ondrus Pavol, K otázke častíc v slovenskom jazyku — — — —	58—59
Ondrus Pavol, Ľudovít Štúr a jazyková kultúra — — — —	254—257
Oravec Ján, Podstata záporového genitívu v súčasnej slovenčine —	81—91
Oravec Ján, Sporné otázky pri zámenách — — — — —	44—48
Pauliny Eugen, Spoločenské funkcie strednej slovenčiny pred Štúrom — — — — —	174—186

Peciar Štefan, Poznámky o niektorých druhoch čísloviek	— —	48—51
Ružička Jozef, O používaní prechodníkov	— — — —	282—293
Ružička Jozef, Podrad'ovacia spojka <i>keď</i>	— — — —	339—351
Ružička Jozef, Sporné otázky slovenskej morfológie	— — —	3—19
Ružička Jozef, Zhrnutie diskusie o morfológii	— — —	19—20
Schnek Richard, K otázke expresívnych slov	— — — —	72—76
Smiešková Elena, Augmentatíva a ich miesto v slovníku spisovného jazyka	— — — — — — — —	79—81
Stanislav Ján, Historické korene Štúrovej spisovnej slovenčiny	—	168—173
Stanislav Ján, Reč, hudba a spev	— — — — —	268—282
Štolc Jozef, Častice ako slovný druh v Pravidlách slovenského pravopisu z r. 1953	— — — — —	60—63
Štolc Jozef, Náčrt kongruentného skloňovania v slovenčine	— —	34—44
Tóbiš Štefan, Pramene Štúrovej jazykovej a pravopisnej normy	—	187—206
Uhlár Vlado, Melódia opytovacích viet	— — — — —	356—361

Diskusie

Habovštiak Anton, Vydávať či nevydávať nárečové monografie	107—109
Schnek Richard, Ako písať zložené slová typu <i>bohvieкто, bohvieaký</i>	366—368

Posudky a zprávy

Anglická štúdia o vývine spisovnej slovenčiny, Vincent Blanár	—	377—378
Avanesov Ruben Ivanovič, Udarenije v sovremennom russkom literaturnom jazyke, Ladislav Dvonč	— — — — —	384—385
Čikobava A. S., Úvod do jazykovedy, Ladislav Dvonč	— — —	383—384
Doroszewski Witold, Z zagadnień leksykografii polskiej, Ján Horecký	—	378—380
Dostál Antonín, Vývoj duálu v slovanských jazycích zvl. v polštině, Katarína Habovštiaková	— — — — —	122—124
Dvonč Ladislav, Rytmičský zákon v spisovnej slovenčine, Peter Baláž	—	380—383
Horecký Ján, Kultúra slovenského slova, Jozef Ružička	— —	373—376
Logopédia, Jozef Liška	— — — — —	300—301
Medzinárodný slavistický sjazd v Belehrade, Vincent Blanár	— —	113—118
Pauliny Eugen — Ružička Jozef — Štolc Jozef, Slovenská gramatika, Marta Marsinová	— — — — —	301—318
Pracovná konferencia o otázkach slovenskej gramatiky a slovníka, Ján Oravec	— — — — —	109—113
Ružička Jozef, Skladba neurčitku v slovenskom spisovnom jazyku, Šimon Ondruš	— — — — —	318—320
Štúdium slovenčiny na moskvskej univerzite, N. Kondrašov	—	118—121
Univ. prof. Vladimír Šmilauer šesťdesiatročný, Štefan Peciar	—	121—122
Voprosy kultury reči I, v redakcii S. I. Ožegova, Fr. Miko	— —	369—373
Zomrel H. Ułaszyn, Ladislav Dvonč	— — — — —	301

Rozličnosti

Častokrát. (G. Horák) 385—386. — Číslovka milión. (A. Bujalka) 321—322. — Ču Te — Ču Tea — Ču Teho? (F. Vokál) 322. — Dve ustálené spojenia.
--

- adjektiva p. prídavné mená
adjektivizácia prídastí typu *pl-niaci, čistiaci, baliaci* 374
akoby — *ako by*,
spojky v súvislosti s prí-
zvukom 306
akuzatív
predmetový 83
vonkajší 83
stavový 83
vzťahový 83
cieľový 83
vnútorný 83
výsledkový 83
obsahový 83
a genitív v Štúrovom chápaní
160
-ami /-mi, v instr. substantíva
dvere 23, 126—8
anafora v básňach Jána Brezi-
nu 100—1
antonymá pri príd. menách 32
—3, 332—3
arbitrážnosť jazykových pro-
striedkov 374
-atá /-ence
v pl. vzoru *dievča* 25—30
v Štúrovej kodifikácii 227
augmentatíva p. slovo (tam slo-
vá augmentatívne)
Auty Robert, The Evolution
of Literary Slovak, recen-
zia 377—8
Avanesov Ruben Ivanovič,
Udarenije v sovremennom
russkom literaturnom jazy-
ke, recenzia 384—5
ä>a, ä>ia, hláskoslovný vývin
v strednej slovenčine 176
baliaci papier 374
biblicizmy v tvorbe Jána Brezi-
nu 98—9
bohviektó, bohvieaký 366—8
bols', bolas', -s' v týchto prí-
padoch v pomere k prípa-
dom *ktos', čos'* 63
Brezina Ján, lexikálno-šty-
listický rozbor jeho básní
91—104
citoslovca, zaradenie do slov-
ných druhov u Štúra 159
Czambel Samo, životopis,
zhodnotenie jeho životného
diela 261—8
časti reči p. slovné druhy
častice, častica
definícia 9, 60
slovný druh 9, 59
pomer k modálnym slovám 9,
16
pomer k iným neohybným
slovným druhom 19, 59
triedenie 9, 111
samostatné 9
nesamostatné 9
spôsob uvádzania v Pravid-
lách (1953) 61—3
po (po sto korún) 17
-s' 63
zdôrazňujúce podradovacíu
spojku *keď* 350—1
„častokrát“ 385—6
Čikobava A. S., Úvod do
jazykovedy, recenzia
383—4
či, čia, čie, dvojslabičná výslov-
nosť v nárečiach 40
číslovky
základné
sedem, osem, pravopis tva-
rov 324
milión, významy a použi-
vanie s počítaným pred-
metom 321—2
dvadsaťjeden, skloňovanie
386
stav a vývin skloňovania
42—44
rozčleňovanie 17, 48—50
vo význame podielnosti 50
skloňovanie 50
nádobné 51
podielové 17, 50
predložka a častica *po* pri
nich 17
hromadné u Mráza a Hattalu
49
čistiaci prostriedok 374
čos', častica *F-s'* 63
Ču Te, skloňovanie 322
d, t vo zvukomalebných slovách
(mäkkoš) 305
d, t, n, l v cudzích slovách
(mäkčenie) 305
dar — *darček* — „*dlárok*“ 128
deminutíva p. slovo (tam slová
deminutívne)
doplnok
definícia 315
prisl. urč. a predmet vyjad-
rený neurčitkom, rozozná-
vanie 318—9
Doroszewski Witold, Z
zagadnień leksykografii pol-
skiej, recenzia 378—380
Dostál Antonín, Vývoj duálu
v slovanských jazykoch, zvl.
v poľštine, recenzia 122—4
duál v slovanských jazykoch
122—4
dvadsaťjeden, skloňovanie 386
dvere
zaradenie k nepravidelnému
skloňovaniu 23
instr. pl. *dverami / dvermi*
126—8
dvojhĺasky, štúrovská pravopis-
ná norma 162
Dvoň Ladislav, Rytmičský
zákon v spisovnej sloven-
čine, recenzia 380—3
e > y, ei > ý, vymedzenie v
stredoslovenských nárečiach
176
-ence / -atá p. -atá / -ence
epifora v básňach Jána Breziny
101
epizeuxa v básňach Jána Bre-
ziny 101
expresíva p. slovo (tam slová
expresívne)
genitív
charakteristika pádu 82
zvrat. zámena *sa* v spis. slov.
362—5
záporový v spis. slovenčine
81—91
prehľad názorov 81—2
pomer k partitívemu 82,
83, 84, 85, 87, 91
pri nepredmetových a pred-
metových slovesách 82
druhy
v súvis s lexikálnym
významom slovesa 83
—5, 91
v súvis s lexikálnym

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z hľadiska grama-
tiky, pravopisu, významu alebo štylistiky. Kurzívou je aj skratka p. (= pozri). Nesprávne tvary
sú u úvodzokách.

významom predmetového mena 85–6, 91
 súvis so zdôrazňovacím slovosledom 87
 súvis so zdôrazňovacími slovami 86–7, 91
 s prívlastkom 87–8
 v jednočlennej vete 88–9, 90
 v nárečiach 90
 v dvojčlennej vete 83–8, 91
 v nárečiach 89–90
 súvis so štýlovým rozvrstvením jazyka 89, 91
 zvyšky 83–4, 91
 Štúrovo chápanie 160
 a akuzatív ako predmet v Štúrovom chápaní 230
 gramatika spisovnej slovenčiny, rozbor Štúrovho poňatia v Nauce 155–161
 gramatická stavba, jej pomer k slovnej zásobe, Štúrovo chápanie 150, 165
 gramatická terminológia Štúrova 166, 232–7
 hláska, definícia 303
 hláskoslovie
 pomer k morfológii 110
 Štúrova kodifikácia 144–5, 157
 ukončenie vývinu v stredoslovenských nárečiach 176
 vývin v stredoslovenských nárečiach po XV. stor. 176–9
 mäkkostná korelácia v slovenských nárečiach a jej vývin 178
 hláskoslovné javy zo slovenských nárečí v štúrovej slovenčine 222–5
 homonymia funkčná 63
 hore v spojení hore na streche 312
 Horecký Ján, Kultúra slovenského slova, recenzia 373–6
 hrať sa, tvary prít. času 128
 hrubší (širší) ako dlhší 388
 hudba
 jej súvis s jazykom ako jej zdrojom 268–273, 278, 279, 281–2, 373
 a prízvuk v národnom jazyku 273–4
 operná, slovník libreta 274–5

chýbať – chybovať – chybiť
 – chybiť 124–5
 chyťal niekomu, stránku – na-
 dŕžať niekomu – „straniť“
 niekomu 320–1

-ia, -ovia v pl. vzoru chlap 307
 inštrumentál
 „s chlapy“ 305
 príd. a podst. mena po slovese byť 376
 interdiálekt (p. aj jazyk kultúrny, slovenčina kultúrna, slovenčina stredná a nárečia stredoslovenské)
 stredoslovenský
 u štúrovcov 134, 144
 v starších listinných a literárnych pamiatkach 189–192

jazyk
 a myslenie v Štúrovom chápaní 152
 jeho zákonitosti, vývin a spojitost s národom v Štúrovom chápaní 153–5
 zmeny v ňom a vonkajšie podnety 379
 jeho vývin a úloha jazykovedca 374
 jeho súvislosť s realistickou hudbou 268–273, 278, 279, 281–2, 373
 v spievanom prejave 275–281, 373
 kultúrny (p. aj interdiálekt, slovenčina stredná, slovenčina kultúrna a nárečia stredoslovenské veľkomoravský 169
 jeho stopy v českých pamiatkach 170, 171
 slovenský 170–2
 stredoslovenský 185
 národný
 jeho vznik 172
 slovenský, jeho vznik 172, 173
 jeden, skloňovanie (zámenné a adjektívne tvary) 37

kategória stavu p. predikativa
 keď, podrad. spojka 339–351
 vo vetách
 časových 339–342
 prívlastkových 343–4
 príčinných 344–6
 podmienkových 346–8
 v členskom podmienkovom spojení 348

prípustkových 348–9
 podmietkových 349
 zreteľových 349–350
 doplnkových 350
 jej zdôrazňovanie partikulami 350–1
 kmeň, kmeňovitost, Štúrovo chápanie 140
 kmeňoslovie p. slovo (tam tvorenie slov)
 kodifikácia, pomer k norme, k úzu a k zákonu jazyka 370–1
 Kollár Ján
 jeho a Štúrovo chápanie slovan. vzájomnosti 140–1
 jeho pomer k štúrovej slovenčine 186, 215
 jeho staroslovenčina 217–218
 krútkom chvostikom 388
 kto, skloňovanie (zámenné a adjektívne tvary) 37
 ktos', časť -s' 63
 kvantita
 v pomere k prízvuku v Štúrovom chápaní 152
 v Štúrovej norme 225–6
 v pl. tvaroch zámen ich, nich, im, nim, nimi, mojich, mojím, mojimi 35, 40
 ký, zámeno 309
 lexikológia
 predmet 6
 pomer k morfológii 6–7, 20, 110–1
 chápanie pojmu a pomer k lexicografii 378
 logopédia 300–1
 m, spoluhl., výslovnosť 304
 „málovyvinutý“ – málo (menej, najmenej) vyvinutý 387
 mať, mať, mater, skloňovanie 22
 medzi, predložka, jej významy 312
 metafora v Štúrovom publicistickom štýle 238, 239
 metonymia
 v Štúrovom publicistickom štýle 238, 239
 gramatická 353
 milión, čísl. zákl., významy a väzba s počítaným predmetom 321–2
 „mnohorazy“ 376
 modálnosť

- modálne slová
 slovný druh 9, 15, 112
 uvádzacie 111
 významová a gram. charakteristika, názory 15
 pomer k časticiam 16
 pomer k príslovkám 19
 modálny význam možnosti pri infinitíve typu *badat*, *rozumieť* 12–13
- morféma
 spojovacia 34
 -j- 19
 -o- 34
 u Štúra 151
- je 12
 Štúrovo chápanie z hľadiska obsahu a formy 151
- morfológia
 definícia ako oddielu gramatiky 6
 prehľad názorov, hranice 4–6
 pomer k lexikológii a k syntaxi 6–7, 19, 20, 110–1
 pomer k tvoreniu slov 110–1
 pomer k hláskoslovu 110–1
 pomer k štylistike 110–1
 v širšom a v užšom zmysle 4–5
 ako kritérium členenia slovej zásoby 66
 jej pomer k prechodu slovných druhov 7
 spisovnej slovenčiny
 štúrovská kodifikácia 144–5
 javy zo slov. nárečí v nej 226–9
 z hľadiska jazykovej kultúry 256–7
 slovenských nárečí
 ukončenie vývinu v XV. stor. 176
 vývin po XV. stor. 176–9
 v Štúrovom chápaní 159–160
- mrazené — „zmrazené“ *potraviny* 323–4
- nad, predl., vokalizácia 311
nadŕžať niekomu — „straniť“ *niekomu* — *chýťať niekomu stranu, stránku* 320–1
 nárečia, nárečie
 slovenské
 Štúrov vzťah k nim 218–232
 ukončenie tvaroslovného a hláskoslovného vývinu v nich v XV. stor. 176
 vývin po XV. stor. 176–9
 mäkkostná korelácia v nich a jej vývin 178
 ich skúmanie Štúrom 231
 záporový gen. v nich 89–90
 stredoslovenské, stredné (p. aj slovenčina stredná)
 ich prvky v konverzačnej reči štúrovcov pred uzákonením spis. slovenčiny 134, 144
 ich prenikanie do iných nárečových oblastí (p. aj interdiákt, slovenčina stredná, slovenčina kultúrna a jazyk kultúrny) 177–9
 ich typické znaky, zemepisné rozšírenie 177–9
 nitrianske, jeho fonologická štruktúra v pomere k iným slovenským nárečiam 178
 hranice 179
 ich prvky vo východoslov. listinných pamiatkach 180–1
 ich prvky v kultúrnych štýloch v XVI.–XVIII. stor. 181–4
 Štúrovo vymedzenie 219–220
- uhrovské 131, 220–2
 Štúrovo chápanie pojmu 140
 nárečové javy v štúrovej slovenčine 222–9
 nárečové monografie, potreba publikovať 107–9
 nárečové slová v tvorbe Jána Brezina 97, 98
- národ
 Štúrovo chápanie pojmu 140
 jeho vývin v pomere k vývinu jazyka, Štúrovo chápanie 153–5
- Nauka reči slovenskej, rozbor 155–161
nebo, skloňovanie 23–4
 „nezávideniahodný“ — *nie závideniahodný* 387–8
 nominatív a vokatív, pomer (základný pomenovací tvar) 307
- norma jazyková, chápanie, pomer ku kodifikácii, k úzu a k zákonom jazyka 370–1, 374
- od, predl., vokalizácia 311
okolo, predl., jej používanie 322
on, *onen*, skloňovanie (zámenné a adjektívne tvary) 38
 onomatopoeia p. slová zvukomalebné
oný, skloňovanie (zámenné a adjektívne tvary) 37
 opytovacia veta p. veta opytovacia
 ortoepia
 v spievaných prejavoch 275–281, 373
 jej pomer k ortofoonii 277
 v moskovských divadlách 372–3
 ortofoonía, výklad pojmu, jej pomer k ortoepii 277
osem, *sedem*, pravopis tvarov 324
-ovia, *-ia*, p. *ia*, *-ovia*
- partikuly p. častice
 Paulíny — Ružička — Štolc, Slovenská gramatika, recenzia 301–318
plniace pero 374
po, predl. a častica pri podielových číslovkách 17
pod, predl., vokalizácia 311
pohýňať — „*pohýňať*“ 386–7
 polysyndeton v básňach Jána Brezina 101
- pomenovanie p. slovo
 pravopis
 tvarov *ich*, *nich*, *im*, *nim*, *mi*, *mojich*, *mojim*, *mojimi* 35–40
 oddeľovanie častíc čiarkou 63
 štúrovský
 jeho kodifikácia, spory a neskorší vývin 145, 146, 161–3, 213, 215–8
 dvojhlások 162
 predpôň *s*-, *z*- 162
 rozdeľovania slov 162–3
 jeho rozkolísanosť v literatúre 202–3
 úzus v almanachu Nitra 205–6
- v zápisoch ľudových rozprávok pred uzákonením štúrovej slovenčiny 195–202
 zložených slov typu *bohvie-kto*, *bohvieaký* 366–8
 a výslovnosť, pomer 304
 predikatíva
 slovný druh 9, 112
 triedenie 10, 112
 kritériá vydieľania 10

vznikanie 112
 vzťah k stavovým slovesám a k slovesnému vidu 11
 vzťah k triedeniu a výkladu prísloviek 19
 ako ekvivalenty slovesa 12
 súvislosť so zvyškami menných tvarov príd. mien 39
 predložkové pády, ich frekvencia v syntaktickom využití 311
 predložky, predložka
 po pri podielových čísl. 17
 zaradenie do slovných druhov u Štúra 159
 od, nad, pod, vokalizácia 311
 medzi, významy 313
 hore v spojení hore na streche 312
 predmet
 definícia 314
 v gen. po záporových slovesách v spis. slovenčine 81—91
 v akuzatívne, druhy 83
 jeho lexikálny význam v súvislosti so záporovým gen. 86—7
 pri prídavnom mene 314
 doplnok a prisl. určenie vyjadrené neurčitkom, rozoznávanie 318—9
 predpony s-, z-, štúrovský prapovis 162
 prehovor, pomer k vete 111
 prechodník p. slovesné tvary
 prídastia, ich adjektivizácia 16, 338, 374
 prídavné meno, prídavné mená
 definícia 31—2, 308, 329—330
 pomer obsahu a formy 326—331
 úlohy prípon 329
 odvodené a neodvodené 329, 30
 vyjadrujúce absolútne a relatívne vlastnosti 32, 330
 chápanie akosti a vzťahu 31, 331
 pomer k príslovkám 33, (transpozícia) 331
 substantivizované 16, 34
 pronominalizované 47
 deverbálne 16
 typu *baliaci, plniaci* 374
 augmentatívne 33, 81, 332
 deminutívne 332
 antonymické dvojice 32, 33, 332—3

zaradenie do slovných druhov u Štúra 159
 triedenie 30—4, 308, 325—338
 u Mráza 30
 kritériá 32—3, 325—331
 akostné 32, 331—3
 definícia 32, 331—2, 333
 augmentatívne 33, 332
 deminutívne 33, 332
 kvantitatívne 32, 332—3
 prechodné typy 337
 vzťahové 32, 33, 331—4
 definícia 331
 triedenie 334
 prívlastňovacie 33, 334
 prípony 33, 335
 kategória životnosti pri nich 33, 335
 osobné a druhové 33, 336
 zvieracie a rytmický zákon 33, 336
 vzťahovo-akostné
 charakteristika 32, 336—7
 prechodné typy 337
 tvorenie príponami 337—8
 adjektivizované participiá 338
 stupňovanie
 definícia 308
 absolútny druhý stupeň 33—4
 ako kritérium triedenia 33, 112, 330, 332
 skloňovanie
 kongruentné (kvalitatívne a posesívne) 34—42
 menné a zložené tvary, využívanie v staroslovenčine 38, 39
 menné tvary, zvyšky typu *vidno* v porovnaní s tvarmi *hrmelo, pršalo* (funkcia) 39
 v prívlastku u Jána Brezina 99—100
 prípona, prípony
 osobná 18
 kmeňotvorná, prítomníková, neurčitková pri triedení sloves 19
 slovotvorná a ohýbacia, historický pohľad 110
 augmentatívne 79
 -ami / -mi v inštr. subst. *dvere* 23, 102—8
 -atá / -ence v pl. vzoru *dievča* 25—30
 -ia, -ovia v pl. vzoru *chlap* 307
 -ký pri type *učenecký* 34

-uvať (slovesná) u Štúra 133, 145, 224
 -ýnať / „-ýňať“ pri slovesách 386—7
 ich funkcia pri príd. menách 329
 prívlastňovacích príd. mien 33, 335
 vzťahovo-akostných príd. mien 337—338
 prirovnanie
 v básňach Jána Brezina 101—3
 v Štúrovom publicistickom štýle 239—240
 príslovky
 triedenie a výklad vo vzťahu k predikatívam, modálnym slovom a časťami 19
 triedenie 111
 zaradenie do slovných druhov u Štúra 159
 ich pomer k príd. menám 33, (transpozícia) 331
 miery pri stupňovaní príd. mien 33
 zámenné, ich morfológické členenie 55—7
 príslovkové určenie, predmet a doplnok vyjadrený neurčitkom, rozoznávanie 318—9
 príslovkové výrazy typu *za čerstva, do ružova*, súvis s prívukom 305—6
 prívlastok
 pri záporovom genitíve 87—8
 v básňach Jána Brezina 99—100
 postpozitívny zhodný 376
 prívuk
 Štúrovo chápanie 226
 v pomere ku kvantite 152
 jeho vzťah k hudbe 273—4
 ako činiteľ rozhraničujúci slová v prúde reči 305—6
 kvantitatívny 384—5
 ř (mäkké) v slovenských nárečiach, jeho vývin 178
 rouš, etymológia 323
 Ružička Jozef, Skladba neurčitku v slovenskom spisovnom jazyku, recenzia 318—320
 rytmický zákon
 vymedzenie nárečových oblastí, v ktorých platí 225—6
 v slovenčine 380—3. (recenzia)
 pri zvieracích (druhových)

- privlast. príd. menách 33, 336
- s, z-, predpony, štúrovský pravopis 162
- s' v prípadoch *ktos'*, *čos'* a v prípadoch *bols'*, *bolas'* 63
- sa, zvrät. zámeno, jeho genitívny tvar v spis. slov. 362–5
- sám skloňovanie (zámenné a adjektívne tvary) 37
- samohláskové skupiny v cudzích slovách, výslovnosť 304
- sedem, osem, pravopis tvarov 324
- sémantika
- podstatného mena ako pomenovania v básňach Jána Breziny 92–9
- privlastku v básňach Jána Breziny 99–100
- slovesa v básňach Jána Breziny 100
- jej súvis so štýlovým javom v reči 297
- slovesa *byť* 13–4
- sponových slovies 51–4
- jej súvis so syntaxou 319
- skladba p. syntax
- skloňovanie
- zaraďovanie do skloňovacích vzorov 21
- podst. mien, vývin od Štúra 241–254
- typu *gazdiná* 21–2
- typu *mať*, *maťi*, *mater*; *pani* 22
- duvere*, nepravideľné skloň. 23–4, 126–8
- vzor *dievča*, pl. na *-atá/-ence* 25–30
- kongruentné 34–44
- kvalitatívne (akostné) 36–40
- posesívne (privlastňovacie) 40–2
- kvantitatívne (číslokové) 42–4
- menné a zámenné
- zvyšky v slov., porovnanie so stavom v češtine 37, 38
- zvyšky v slov. v súvislosti s vývinom časovania (I.ové part.) 38–9
- zvyšky typu *možno*, *voľno* a tvary *hrmelo*, *súvalo* (používanie vo vete, súvis) 39
- privlast. osobných príd. mien
- a privlast. zámen, pomer a vývin 40–1
- rozčleňovacích čísloviek 160
- Štúrova kodifikácia 160
- slabika, definícia 303
- slavistika
- referát z medzinárodného slavistického sjazdu v Belehrade (1955); v ňom prehľad vývinu slavistiky za posledných desať rokov v rozličných krajinách 113–8
- miesto a význam Štúra v nej 163–4, 168
- slovenčina
- referát o jej štúdiu na moskovskej univerzite v prítomnosti 118–121
- jej pomer k češtine v Štúrovom chápaní 141–3, 163–4
- jej pomer k iným slovanským jazykom v Štúrovom chápaní 163–4
- jej vznik ako národného jazyka 172, 173
- postoj Šafárika k nej 173
- na ruských univerzitách pred Štúrom 118, 173
- jej typické znaky podľa Šafárika 193–4
- jej prvky v česky písaných listoch E. Štúra 203–4
- pravopisná a gramatická rozkoľisanosť v zápisoch ľud. rozprávok pred uzákonením štúrovčiny 195–203
- spisovná (p. aj štúrovská) vývin pred Štúrom 131–2, 168–173, 181–6, 195–204
- vykryštalizovanie myšlienky o jej uvedení do literatúry 137
- spory pred uzákonením medzi štúrovcami 137–9, 144
- jej prijatie v spolku Tatrin 139, 216
- prvé tlač 139, 204–6
- Štúrove dôvody pre ňu 140–3, 163, 174–6, 259–260
- Štúrova kodifikácia 143–6, 155–163
- východisko normovania u Štúra a Bernoláka 172
- jej dejiny v podaní anglického autora R. Autyho 377–8
- štúrovská (p. aj spisovná) jej historické korene 168–173
- pramene jej normy 187–206, 144, 174–6, 218–9
- v básni J. Francisciho-Rimavského 204
- úzus v almanachu Nitra 205–6
- pomer Kollára k nej 186, 215
- boje po jej uzákonení 214–8, 145–6
- Štúrove dôvody pre ňu 259–260
- hláskoslovné a tvaroslovné javy zo slov. nárečí v nej 222–6
- stredná (p. aj nárečia stredosl., interdiáлект, slovenčina kultúrna a jazyk kultúrny)
- jej prvky v konverzačnej reči štúrovcov 134, 144
- východisko pre Štúrova kodifikáciu 144, 156
- jej prvky v staroslovenských pamiatkach 169
- jej prvky v českých pamiatkach 170
- jej koncentračné schopnosti 171, 177
- jej spoločenské funkcie pred Štúrom 174–186
- jej hranice 179
- jej prvky vo východoslovenských listinných pamiatkach 180–1
- jej prvky v kultúrnych štýloch v XVI.–XVIII. stor. 181–4
- v Kollárových Spievankách 184–5
- kultúrna 185
- nutnosť jej uzákonenia na spis. jazyk 173, 186
- hospodárske príčiny jej infiltrácie 188–9
- jej prvky v starších listinných a lit. pamiatkach 180–5, 189–192
- jej prvky v Bernolákovom spis. jazyku 207
- kultúrna (p. aj nárečia stredosl., interdiáлект, slov. stredná a jazyk kultúrny) stredná 185
- v prostredí trnavskej univerzity 171
- slovesné časy (slovesný čas)

v staroslovenčine 38
 prít. čas. oznam. spôsobu vo
 výzvovej funkcii 351—5
 a slovesný spôsob, pomer
 kategórií 352
 slovesné tvary
 slovesné príd. mená 16
 l-ové participium v porovna-
 ní so zvyškami menných
 tvarov 38
 zložené tvary s ním, vypúš-
 ťanie pomocného slovesa
 39
 infinitív ako predmet, dopl-
 nok a prisl. určenie, rozo-
 znávanie 318—9
 prítčastie ako slovný druh u
 Štúra 159
 trpné prítčastie min. adjektivi-
 zované 16, 338
 činné prítčastie adjektivizova-
 né 16, 374
 prachodník v slovenčine 282
 —283
 súčasnosti a predčasnosti,
 problematika 18
 prehľad názorov 282—4
 nedokonavých sloviess
 (syntaktické hodnotenie)
 284—9
 dokonavých sloviess (syn-
 taktické hodnotenie)
 289—292
 nové výklady 292—3
 tvary prít. času sloviess *hrať*
sa, *zníeť* 128
 slovesný rod pri stavových slo-
 vesách 11
 slovesný spôsob a slovesný
 čas, pomer kategórií 352
 slovesný vid
 pri kategórii stavu (predika-
 tíva) 11
 pri zdomácnených slovesách
 cudzieho pôvodu 310
 sloveso, slovesá
 stavové
 vzťah k predikátivám 11
 a slovesný rod 11
 typu *baďať*, *rozumieť*, modál-
 ný význam možnosti 12—3
byť
 ako morféma pri kategórii
 stavu 12
 význam 13—4
 plnovýznamové a sponové
 14, 310
 inštr. príd. a podst. mena
 po ňom 376
 sponové
byť 14, 310

vzťah k modálnym a fázo-
 vým 14
 sémantický rozbor 51—4
 modálne a fázové, ich vzťah
 k sponovým 14
 nepredmetové a predmetové
 pri záporovom genitíve 82
 významová stránka pri zápo-
 rovom gen. 83—5
 ekvivalencia predikátivmi 12
 využitie v básňach Jána Bre-
 zinu 100
 slovenské, Štúrov výklad 151
 —2, 153, 158—9
 zaradenie do slov. druhov u
 Štúra 159
 triedenie 18—9
 cudzieho pôvodu (zdomáčne-
 ný), vid 310
 slovná zásoba
 kritériá triedenia 64—9, 113
 členenie
 pojmové
 prehľad klasifikácií a
 kritika 64—5
 vzťah k syntaxi 65
 morfológické 66
 slovotvorné 66—7
 štylistické 67—9
 spisovnej slovenčiny 69
 —70
 v básňach Jána Brezinu 91—
 103
 štúrovskej slovenčiny 145—6,
 229—230
 jej pomer ku gramatike, Štú-
 rovo chápanie 150, 167
 jej obohacovanie a vývin,
 Štúrovo chápanie 165—6,
 255
 v libretách operných skladieb
 274—5
 slovné druhy
 sporné 7—16
 tradičné chápanie 7, 16
 triedenie
 kritériá 7—8, 20
 nové 9
 Štúrovo 159
 ich prechod navzájom, pomer
 k morfológii 7
 pri deverbálnych adjektívach
 16
 slovník
 vymedzovanie z hľadiska
 slovníka
 expresív 72—6
 deminutív 76—9
 augmentatív 79—81
 spracovanie v slovníku
 deminutív 77—8

augmentatív 81
 postup pri výklade slova
 nadradeným pojmom 375
 odraz ideológie v ňom 379
 slovo, slová
 definícia 378
 (pomenovanie) Štúrovo chá-
 panie 151
 tvorenie slov
 pomer k morfológii 5, 20,
 110
 a tvorenie tvarov,
 historický pohľad 110
 ako kritérium pri členení
 slovnéj zásoby 66—7
 Štúrovo chápanie 154,
 157—8
 expresívne 72—6
 rozsah pojmu 72
 lexikálne relevantné 73
 v prenesenom význame 73
 vznik, činitele 73—5
 pomer zvukovej a obsaho-
 vej stránky v nich 75—6
 definícia 76
 zvukomalebné 75
 hlásky *ď*, *t* v nich, mäk-
 kosť 305
 deminutívne 76—9
 pravé a nepravé 76—7
 sekundárne 77—8
 emocionálny charakter 76,
 77
 v odbornej terminológii 77,
 78—9
 využitie v umeleckom štý-
 le 78
 spracovanie v slovníku
 77—8
 prídavné mená 33, 332
 augmentatívne 79—81
 prípony 79
 frekvencia 79
 expresívnosť, emocionál-
 nosť 79—80, 81
 gramatický rod 80
 adjektíva 33, 81, 332
 spracovanie v slovníku 81
 plnovýznamové a neplnový-
 znamové v členení slovnéj
 zásoby 66—7
 uvádzacie a hodnotiace 111
 zdôrazňovacie v súvisi so zá-
 porovým gen. 86—7, 91
 nárečové a ľudové
 v tvorbe Jána Brezinu 97,
 99
 chápanie pojmu 374
 cudzie
 Štúrov názor 165

d, t, l, n v nich, mäčenie 305
rozdelovanie, Štúrova kodifikácia 162—3
významová stránka
v nadrealistickej poézii 92
výklad nadradeným pojmom 375
zložené typu *bohviečko, bohvieaký* (pravopis) 366—8
slovosled zdôrazňovací v súvislosti so záporovým gen. 87
spev, ortoepia v ňom 275—281, 373
spojky
zaradenie do slovných druhov u Štúra 159
podradovacia *keď p. keď akoby — ako by, žeby — že by* v súvislosti s prízvukom 306
spona
slovný druh 9
byť pri predikatívach 10
ako mófema 11
významová stránka 13—4, 51—4
staroslovičtina
slovesné časy v nej 38
stredoslovenské prvky v nej 169
jej stopy v miestnych a osobných menách na Slovensku 169
staroslovienske glosy z IX. stor. (svätoemerámske) 103—6
stav, kategória stavu *p.* predikátiva
„straniť“ niekomu — *nadŕžať* niekomu — *chytať* niekomu *stranu, stránku* 320—1
substantívum
definícia 306
zaradenie do slovných druhov u Štúra 159
životné
vzor *chlap*, prípony v pl. —*ia, —ovia* 307
pomer k príponám prívl. prídl. mien 335
využitie v básňach Jána Breziny 92—100
synonymá
ich štylistické rozlíšenie 27, 30
ideografické a štylistické 70
vetné 372
ich rady v slovnej zásobe 70—1

syntax
pomer k morfológii 6—7, 19—20
pomer k lexike (k sémantike) 319
vzťah pojmového členenia
slovnej zásoby k nej 65
v Štúrovom chápaní 160—1
u Štúra z hľadiska ľudového jazyka 230—1
l-ového part., neosobných slovesných tvarov a zvyškov menného skloň. prídl. mien 39

širši (*hrubši*) ako dlhši 388
Štúr Ľudovít
jazykovedná príprava 133—5, 147, 210
pomer k češtine 133, 141—3, 163—4
pomer k iným slovanským jazykom 163—4
pomer ku Kollárovi (slovenská vzájomnosť) 140—1
pomer k bernolákovcom 207—218
pomer k Hollému 208—211, 253
pomer k Pottovi 258—9
ako jazykovedec
hodnotenie, názory 146—168
chápanie jazyka ako systému 150
chápanie pomeru gramatiky a slovníka 150, 165
jeho rozbor slovenského slovesa 151—2, 153, 158—9
chápanie pomeru jazyka k mysleniu 152
chápanie kvantity a prízvuku 152, 225—6
chápanie produktívnych a neproduktívnych javov 153
chápanie vývinu jazyka a národa 153—5
jeho historické hľadiská v jazykovede 156
chápanie hláskoslovia 157
chápanie tvorenia slov 157—8
vydelenie slovných druhov 159
chápanie morfológie, kodifikácia 159—160
chápanie skladby 160—1
chápanie pravopisu, dvojhlásky, predpony, roz-

deľovanie slov 161—3, 213
chápanie jazykovej kultúry 156—6, 254—7
postoj k preberaniu cudzích slov 165
postup pri tvorbe gram. terminológie 166, 232—7
jeho pomer k nárečiam 218—232
jeho vymedzenie stredoslov. nárečí 219—220
jeho nárečové výskumy 231
jeho dôvody na uzákonenie spis. slovenčiny 140—3, 163, 174—6, 259—260
jeho kodifikácia spis. slovenčiny 143—6, 155—161
pramene jeho normovania slovenčiny 143—6, 155—161
jeho chápanie pojmov kmeň, národ, nárečie 140
slovakizmy v jeho po česky písaných listoch 203—4
obrazné prvky v jeho publicistickom štýle 238—240
štúrovci
stredoslovenské prvky v ich konverzačnej reči 134, 144
spory medzi nimi o spis. jazyku Slovákov 137—139, 144
ich spôsob zapisovania ľudových rozprávok pred uzákonením štúrovčiny, rozkolísanosť 199—202
štýl, štylistika
pomer k morfológii 111
jazykový 27, 294—9 (*p.* aj štýlový jav)
definícia 68
a ráz prejavu (pomer) 69
hovorový v slovenčine 68, 71, 113
štylistické hodnotenie
augmentatív 79—80, 81
deminutív 76, 77—8
štylistický rozbor
básní Jána Breziny 91—103
Štúrovho publicistického štýlu 238—240
štylistické rozlíšenie
synonym 27, 30
pl. na *-atá/-ence* pri vzore *dievča* 28—30
štýlový jav v reči
definícia 297—9
problematika 294
vzťah k mysleniu a k jazy-

kovému materiálu 297—8
funkčný výklad ako odrazu
diferencovanosti myslenia
298—9

štýlové rozvrstvenie jazyka 27
a používanie záporového gen.
89, 91

ako kritérium členenia slov-
nej zásoby 67—70

ten, skloň., zámenné a adjek-
tívne tvary 37

terminológia
využitie deminutív v nej 77,
78—9

Štúrova gramatická 166, 232
—7

termíny v poézii Jána Brezina
97, 99

tvaroslovie p. morfológia

-*ovať*, slovesná prípona, Štúro-
va kodifikácia 133, 145,
224

uverejniť — *zverejniť* 125—6

úzus jazykový, pomer k norme,
ku kodifikácii a k záko-
nom jazyka 370—1

veta, vety

jednočlenná

a záporový gen. 88—9, 90

ako hlavná veta s vedľaj-

šou podmetovou 316

dvojčlenná a záporový gen.
83—8, 91

a prehovor, pomer 111

s podrad. spojkou *keď* p. *keď*
opytovacie

problematika triedenia 313

melódia 356—361

chyby proti nej 356—7

notové zápisy 358—361

podmetová

s odkazovacím slovom

v hlav. vete 316

s jednočlennou hlavnou
vetou 316

prívlastková, jej miesto vo
vete v pomere k slovu, na
ktoré sa vzťahuje 376

vetný člen, jeho miesto vo vete
v súvisi s jeho rozmerovou
dĺžkou 376

vokalizácia predložiek *od*, *nad*,
pod 311

vokatív a nominatív (základný
pomenovací tvar) pomer
307

Voprosy kultury reči,
sborník, recenzie 369—373

výslovnosť (p. aj ortoepia)

a pravopis, pomer 304

spoluhl. m 304

samohláskových skupín v cu-
dzích slovách 304

d, *t*, *n*, *l* v cudzích slovách,
mäkčenie 305

d, *t* vo zvukomalebných slo-
vách, mäkkosť 305

u v type *červ*, *konzeru* 305

y > *e*, *ý* > *eľ* p. *e* > *y*

-*ýnať* — „-*ýnať*“, slovesná prí-
pona 386—7

z-, *s*- p. *s*-, *z*-

základný slovný fond, chápanie
pojmu a príbuznosť jazy-
kov 375

zámená, zámeno

stav a vývin skloňovania

ukazovacích a opytovacích
37—40

prívlastňovacích 40—2

definícia, problematika 44—7

používanie 46

pomer k iným slovným dru-
hom, hranice 47—8

všetok, *každý*, zatriedenie 48

úhrnkovje u Štúra 48

zaradenie do slovných dru-
hov u Štúra 159

či, *čia*, *čie*, dvojslabičná vý-
slovnosť v nárečiach 40

prívlastňovacie
stav a vývin skloňovania
40—2

ich pomer k prívlast. príj.
menám 335

ich využitie v prívlastku
a v mennom prísudku
309

zvrátne *sa*, jeho gen. v slo-
venčine 362—5

ký 309

závideniahodný — „nezávide-
niahodný“ 387—8

zdrobneniny p. slová deminu-
tívne

zníeť, tvary prít. času 128

zverejniť — *uverejniť* 125—6

„zmrazené“ — *mrazené potra-
viny* 323—4

žeby — *že by*, spojka, súvis-
losť s prízvukom 306

M. Urbančok

OBSAH

Darovec Miloslav, Štýl V. Mináča v rozprávke Súd — — — — —	39
Dvonč Ladislav, Doplnky k odvodzovaniu slov na -ár/-iar — — — — —	282
Habovštiaková Katarína, Príslovka a častica <i>priam</i> v slovenčine — — — — —	168
Hayeková Matilda, O dvoch prekladoch Levočskej bielej panej — — — — —	286
Horák Gejza, František Hečko, O starom a novom kosení a mlátení — — — — —	69
Horák Gejza, K problému predminulého času v slovenčine — — — — —	342
Horák Gejza, Slovné spojenia so spojovníkom — — — — —	20
Horecký Ján, O tvorení slovies predponami — — — — —	141
Horecký Ján, Dve osobitosti v menách osôb — — — — —	352
Jóna Eugen, Spisovný jazyk a jeho dejiny — — — — —	327
Marsinová Marta, Melký, melčina — — — — —	103
Mihál Ján, Ramenite — ramenitý — — — — —	174
Peciar Štefan, Poznámky k zrevidovanému vydaniu Pravidiel — — — — —	334
Pranda Adam, K otázke prekladov spevoherných libriet — — — — —	156
Ružička Jozef, Podmet v genitíve — — — — —	5
Ružička Jozef, Plurál úcty v Kukučínovom diele — — — — —	86
Ružička Jozef, Činné prídavné minulé — — — — —	205
Ružička Jozef, K problému pomocných slovies — — — — —	269
Urbančok Milan, Postavenie predponových slovies s koreňmi <i>by-</i> a <i>bud-</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	226

Diskusie

Dvonč Ladislav, K otázke termínov <i>jedinečný, osobitý, individuálny, osobný štýl</i> — — — — —	122
Dvonč Ladislav, K otázke termínov <i>Juhoslovan (-ia), juhoslovanský</i> — — — — —	251
Hayeková Matilda, O príbuzenských názvoch <i>bratanec, bratranec, bratanica, sesternica, sestrenica, sestrenec</i> — — — — —	124
Hayeková Matilda, Poznámky k prekladu Vandrovnícke roky Wilhelm Meistera — — — — —	183
Hayeková Matilda, Ešte o formálnych zdrobneninách — expresívach — — — — —	359
Horák Gejza, O takzvanom absolútnom akuzatíve — — — — —	177
Horák Gejza, Poznámka o menách mláďat — — — — —	310
Jánošík Anton, Románske predikáty <i>san</i> a <i>don</i> v slovenčine — — — — —	248
Kotulič Izidor, Znovu k diskusii o termínoch <i>slovenikum, slovákum</i> — — — — —	366
Peciar Štefan, Ako písať výrazy s <i>bohvie, ktovie?</i> — — — — —	299
Peciar Štefan, K diskusii o časticiach — — — — —	47
Urbančok Milan, Dvesto — dvojstý, dvojstovka — — — — —	55
Záturský Adolf, Poznámky o príbuzenských názvoch <i>bratanec, bratranec</i> atď. — — — — —	363

Posudky a zprávy

Bečka Josef V. dr., <i>Zvuková a citová stránka vety</i> , Ladislav Dvonč	320
Celoštátna slavistická konferencia, Izidor Kotulič—Milan Urbančok	264
Cíger Anton, <i>Sto šarišských piesní</i> , Izidor Kotulič	64
Horák Gejza, <i>Nárečie Pohorelej</i> , Jozef Štolc	368
Horecký Ján, <i>Základy slovenskej odbornej terminológie</i> , Ján Oravec	61
Jílek František, <i>Česká sémantika</i> , Ladislav Dvonč	135
Jazykovedné štúdie I. Spisovný jazyk, Šimon Ondruš	128
Pokračovanie	191
Konferencia o vedeckom poznaní súčasných jazykov, Ján Oravec—Marta Marsinová	263
Liška Jozef, <i>Rotacizmus</i> (foneticko-logopedická štúdia), Štefan Peciar	313
Slavisti R. Jakobson a C. H. Schoneveld v Bratislave, Matilda Hayeková	266
Slovenská gramatika v taliančine, Richard Schnek	260
Šmilauer Vladimír dr., <i>Novočeská skladba. Obecná časť</i> , Ladislav Dvonč	320
Varsik Branislav, <i>Slovenské listy a listiny z XV. a XVI. storočia</i> , Katarína Habovštiaková	316
Zauner Alfonz, <i>Praktická príručka slovenského pravopisu</i> , Eugen Jóna	58
Zeitschrift für Slawistik I, 1956, č. 1—4, Izidor Kotulič	318
Zpráva o činnosti ortoepickej komisie, Gejza Horák	372

Rozličnosti

Bodka za dátumom. (J. Ružička) 204 — *Bratislava-Staré Mesto.* (J. Ružička) 138 — *Do videnia, na šťastie.* (Š. Peciar) 137—138 — *Jednotlivec — jednotlivkyňa.* (L. Dvonč) 323—324 — *Kamenouhoľný.* (Š. Peciar) 204 — *Obdivovať sa niečomu?* (J. Ružička) 201—202 — *Opilý, či opitý?* (Š. Vragaš) 139—140 — *Pincgavský — pinzgavský — pinzgauský?* (J. Paška) 376 — *Pozoruhodná nenáležitá väzba.* (G. Horák) 322—323 — *Pravopis názvov Charta spojených národov a Organizácia spojených národov.* (L. Dvonč) 268 — *Prekladať názvy cudzích parlamentov?* (L. Dvonč) 66—67 — *Prírovnávacie slovo že.* (J. Ružička) 266—267 — *Slovesá hnúť (sa), starnúť, priľnúť v tvare minulého času.* (Fr. Miko) 140 — *Soľníčka — slanička — slánka?* (M. Hayeková) 267 — *Simenský — simentský — simentálsky?* (J. Paška) 375—376 — *Správne rozdeľovanie slov v slovenčine.* (L. Dvonč) 374—375 — *Temian, tymian?* (A. Jánošík) 201 — *Viedenchania, či viedenski?* (J. Oravec) 139 — *Vrava — vravot.* (M. Hayeková) 67—68 — *Všeobsiahly — všeobecný — univerzálny.* (Š. Peciar) 202—204.

Úvodník	3
1917—1947	325
Index	377

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska, a skratka p. (= pozri). Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

- a-á** výslovnosť 372
- adverbializácia**
výrazov typu *boh vie*,
kto vie 300—301
- typov *do videnia*, *na šťastie* 137—138
- afixy** pri odvodzovaní podstatných mien 130
- akuzatív**
absolútny (tzv. a. vlastnosti) 177—182
jeho substitúcia inštrumentálom 178—180 a
nominatívom absolútnym 180—182
- ale** funkcie 51—52
- alternácie**
samohláskové
v kmeni pri tvorení
príčastia minulého
209—212
v kmeni pri tvorení
mien mládať 310—312
pri odvodzovaní
substantív na *-ár/-iar*
128—129
- spoluhláskové
v kmeni pri tvorení
mien mládať 311—312
- án* cudzia prípona mien
osôb 354
- anenský** výslovnosť 372
- ár/-iar* odvodzovanie slov
od jednotlivých slovných
druhov 282—286
- artikulačná pauza, štylistické
využitie v Mináčovej
rozprávke Súd 45
- ä** výslovnosť neustálená 373
- ä* prípona pri tvorení mien
mládať 310
- Batizovce** nejednotnosť výslovnosti 372
- Bečka** Josef V., Zvuková
a citová stránka vety,
recenzia 320—321
- biť** — *bíjať*, sémantika
238—239
- bodka za dátumom 204
- bohvie* v zložených výrazoch
299—309
- bratanec**, **bratranec** význam
124—127, 363—365
- bratanica** význam 124—127,
363—365
- Bratislava-Staré Mesto** pravopis 138
- byť**
význam existencie vo vetných
konštrukciách 7
- plnovýznamové stavové
11, 12, 15
- pomocné, tzv. sponové,
13
- plnovýznamové a sponové
278—279
- búť** nárečový infinitív k
typu *za-buďnúť* 229
- celina** výslovnosť 372
- citoslovica**, **citoslovce**
hodnotenie niektorých
modálnych slov ako
citosloviec 51
- označenie v Pravidlách
1953 48
- ale** 52
- ešte** 54
- cmíť** výslovnosť 372
- čas p. slovesný čas
- časti reči p. slovné druhy
- častica, častice
definícia 49—50
- ako slovný druh 49, 50,
54
- vo vzťahu k modálnym
slovám 50—51, 54
- klasifikácia 50
- označenie niektorých slov
v Pravidlách z r. 1953
ako častíc 47—49
- ale** 51—52, **ešte** 53, **nevedno**,
neviem pravopis 306, po 134, za
134, **priam**, **priamo**
169—174, zo 133
- ček**, **-čík**, **-čok** v deminutívach
129—130
- čeština**
jej udomácnenie a funkcie
na Slovensku v XV.—XVI. stor. 316—317
- význam pri rozvoji spisovnej
slovenčiny 332
- číslovky**
základné
zložené s *-tisíc*, *milión*
a *miliarda* (skloňovanie)
336
- spojenia *dva*, *tri*, *štyri*
so *sto* a *tisíc* 55, 57
- neurčité, skloňovanie 336
- radové**
pravopis 337
- typu *dvojtý* — *dvestý*,
odvodzovanie od základných
56—57
- zlomkové** výrazy 337—338
- derivácia od nich 55—58
- tvorenie zloženín 55—58
- dejiny spisovného jazyka
definícia 330
- úloha 327
- vnútorné a vonkajšie
327—328
- základná metóda (filologická)
333
- demikát** výslovnosť 372
- deminutiva**
formálne 359—363
- látkového pomenovania
359—362
- časových úsekov, miery
a váhy 359—362
- ich emocionálna a jej
označenie v slovníku
359—362
- sekundárne, označenie v
slovníku 362
- na **-ček**, **-čík**, **-čok**, **-šik**,

-šok, -žik, -žok 129—130
 deptať výslovnosť 372
 dereš výslovnosť 372
 derivácia p. odvodzovanie
 dever výslovnosť 372
 dialektológia historická
 spojitosť s historickou gramatikou 329, 333
 diviť sa niekomu väzba 201—202
 dobiť — dobiť sa sémantika 235, 237
 dobyť — dobývať/dobýjať sémantika 226—233, 235—241, 247
 doplnok
 v staršom chápaní pri slovese byť 270
 viacnásobný 194
 vyjadrený absolútnym akuzatívom, inštrumentálom alebo nominatívom 179—182
 do videnia pravopis 137—138
 družstevný výslovnosť 272
 dve- v zložených slovách 55—58
 dvesto — dvojstý, dvojtovka, tvorenie zloženín tohto typu 55—58
 dvestovka, dvojtovkár/dvestovkár významy 56—58
 dvoj- v zložených slovách 55—58
 dvojhlásky v slovenčine, výslovnosť 373
 e — é výslovnosť 372
 -ec v menách osôb 335
 Elena výslovnosť 372
 -ér cudzia prípona mien osôb 354
 ešte funkcia a význam 52—54
 etymológia
 melký 112
 náramne, náramný 176
 ramat 176
 ramenitý, ramenite 174—176
 galiba výslovnosť 372
 geleta výslovnosť 372
 genitív

ako podmet v istom type dvojčlenných viet 5—19
 vyjadrený podstatným menom alebo zámenom 5—9
 vo vetách s kladnými alebo záporovými slovesami existencie alebo výskytu v prísudku 13—19
 v bezpodmetových vetách 5—6
 záporový 5, 6, 19
 partitívny, tiež partitív alebo numeratív 9, 11, 14, 19
 posesívny, nesprávne preložený do slovenčiny 184
 singuláru
 pri podstatných menách na -mer 336
 pri osobných menách Anča, Taňa ap. 336
 plurálu
 pri slovách jedlo, jut-ro 336
 pri podstatných menách na -ovňa 336
 gramatika
 slovenčiny po taliansky, recenzia 260—262
 jej teória a metódy
 opisná synchronná 263
 historická 329
 harmonika výslovnosť 372
 Hečko František, O starom a novom kosení a mlátení, štylistický rozbor fejtónu 69—85
 hláskoslovie
 hláskoslovné javy
 využitie alternácií pri odvodzovaní 209—212, 310—312
 v pravopisnej príručke 59—60
 nárečia Pohorelej 368—370
 hnúť sa tvar minulého času 140
 homonymita slov s povahou rozličných slovných druhov 54

hora ako termín 63
 Horák Gejza, Nárečie Pohorelej, recenzia 368—372
 Horecký Ján, Základy slovenskej odbornej terminológie, recenzia 61—64
 Charta Spojených národov pravopis 286
 cholera výslovnosť 372
 „chural“ 66—67
 i — í výslovnosť 372
 ia výslovnosť 372
 -iar p. -ár/iar
 ie výslovnosť 372
 infinitív
 jeho vývin v typoch dobyť a zabudnúť v porovnaní so slovanskými jazykmi 227—279
 -ik, -ika prípony v cudzích slovách 354
 inštrumentál spôsobový ako substitút absolútneho akuzatívu 178—180
 interpunkcia
 artikulačná pauza u Mi-náča 45
 bodka za dátumom 204
 v praktickej príručke slovenského pravopisu 59
 spojovník 20—39
 -ista cudzia prípona mien osôb 354
 jazyk
 jeho systémovosť 327
 jeho vedecký výskum 263—264
 jeho vývin
 spojitosť s vývinom spoločnosti 327—328
 vnútorných zákonov 327, 328
 vzhľadom na nárečia 331
 vzhľadom na iné spisovné jazyky 331—332
 národný 328
 celonárodný (ľudový) 328
 spisovný
 norma, definícia 4, 331
 uplatnenie 3

- pestovanie a nivelizovanie 4 a jeho dejiny 327—334
 rozdiel od ľudového jazyka 328
 vznik 332—333
 spojitost s hovorovým 333
 štylistická diferenciácia 333
 kultúrny, pojem 332—333
 hovorový, spojitost so spisovným 333
 jazykoveda
 základné otázky v dnešnej teórii 263—264
 opisná gramatika 263
 význam historického štúdia 263
 jazykový vývin 263
 slovo a veta 263
 sloveso 263
 tvorenie slov 263
 lexikológia a lexikografia 263
 synchronia a diachronia 265, 327
 teória komunikácie 264
 Jazykovedné štúdie I. Spisovný jazyk, recenzia 128—135, 191—200
 jednotlivec — jednotlivkyňa 323—324
 je pravda, „je pravdou“ 338
 Jílek František, Česká sémantika, recenzia 135—137
 Juhoslávčan, juhoslávsky význam 259
 Juhoslovan, juhoslovanský význam 251—259
 južnoslovanský, južný slovanský význam 256—259
 kamenouhoľný pravopis 204
 kategória neurčitosti v slovenčine, pojem a štylistické využitie 199—200
 katolík výslovnosť 372
 kmeň
 neurčitkový pri tvorení činného prídavia mi-
 nulého 208—210
 pôvodný prítomný a infinitívny sloves typu *dobýť* a *zabudnúť* v slovanských jazykoch 227—228
 koreň
 praslovanský *by-*, resp. *bǫd-* pri predponových slovesách 226
 kmeňoslovie p. tvorenie slov
 kompozitá p. zložené slová *ktovie* v zložených výrazoch 299—309
 kvantita
 pri odvodzovaní substantív na *-ár/-iar* 128—129
 pri tvorení mien mláďat 310—312
 pri tvorení prídavia minulého 209—212
 les ako termín 63
 lexikológia a lexikografia, teória
 systém v slovníku 263
 lexikálno-sémantická výstavba hesla v slovníku 263
 dvojajazyčný slovník 263
 označovanie expresivity v slovníku 263
 homonymia v slovníku 263
 emocionalita a označenie deminutív v slovníku 362
 motivovanosť a nemotivovanosť pomenovania 265
 Liška Jozef, Rotacizmus (o chybné výslovnosti hlásky *r* a jej náprave), recenzia 313—315
 liter výslovnosť 372
 logopédia
 náprava rotacizmu 314—315
 ľudová reč, štylistické využitie na charakteristiku osôb a prostredia
 u Mináča 44
 v liste z Kukučínových Mladých liet 199
 plurálu úcty 87—102
 absolútneho akuzatívu a nominatívu 181—182
 predminulého času 342, 352
 Martin osobné a miestne meno, výslovnosť 372
 mat
 dva základné významy 192—193
 spojené s plnovýznamovým slovesom prostredníctvom zámen a prísloviek 191—192
 „medžlis“ 66—67
 melčina, melký slovenský význam v porovnaní s inoslovanskými 103—121
 melknúť, zmelknúť správny význam 107, 109, 110
 melódia v opytovacích vetách 197—198
 základný formálny príznak zisťovacích viet (vysoký tón) 197
 motivovanosť vysokého tónu 197
 mená osôb
 vyjadrujúce činnosť 352, 354
 príslušnosť 352, 355—357
 mestečko výslovnosť 372
 meštan, meštiak rozlišovanie významov 189—192
 mezanin nejednotnosť výslovnosti 372
 Mináč Vladimír, štýl v rozprávke Súd 39—46
 minister výslovnosť 372
 miništrant výslovnosť 372
 modálne slová
 ich pomer k iným slovným druhom 50—51
 vo vzťahu k časticiam 50—51
 k príslovkám 50—51
 morfológia
 tvorenie slovesných tvarov
 minulého času v type *starnúť* 140

- činného prídavia mi-
nulého 208—213
s použitím pomocného
slovesa 269
podstatných mien p. sklo-
ňovanie
flexia v nárečí Pohorelej
371
mrcha nesklonné adjektí-
vum 249
nábrevie typ zloženého slo-
va 143
nabyť — *nabývať* sémanti-
ka 227
naďist výslovnosť 372
nadobudnúť — *nadobúdať*
sémantika 227, 240
vývin tvaru 231
náramne, *náramný* etymo-
ológia a význam 176
nárečia, nárečie
prechodné a miešané 371
372
miestne a sociálne 328
ako základ vzniku spi-
sovného jazyka 332
vývin 328, 331
Pohorelej, recenzia 368—
—372
východoslovenské
v šarišských piesňach
64—66
na šťastie pravopis 137—138
neodbitný a *neodbytný* vý-
znamy 243, 244, 245,
247
neter význam 363, 126
nit, *nitovať* výslovnosť 372
no spojka a častica, štylis-
tické využitie
nominatív
jeho úloha v dvojčlen-
ných vetách 5
ako korelát absolútneho
akuzatívu 180—183
norma p. jazyk spisovný
numeratív p. genitív parti-
tívny
o — ó výslovnosť 372
o- slovesná predpona 147,
149
obdivovať *niekoho*, „obdi-
vovať sa niečomu“
201—202
obrana, *obranca*, *obrániť*,
obraňovať správne
rozdeľovanie 374
ubudnúť význam 227
obyvateľské mená typu
Viedenčania, „Vie-
denskí“ 139
odbaviť — *odbavovať* sé-
mantika 242
odbiť — *odbiť* sémantika
241—245
odbudnúť — *odbudáť* sé-
mantika 227, 231, 241,
242
odbyť — *odbyvať* sémanti-
ka 229, 241—245, 247
odvodzovanie
mien osôb 352—358
na -ár/-iar od jednotli-
vých slovných dru-
hov 282—286
zložených slov od číslo-
viek 55—58
expresíva na -ot 67—68
mien rodinných prísluš-
níkov na -ovci, na
„-oví“ 336
-onár cudzia prípona mien
osôb 354
onikanie
rozlíšenie od plurálu úcty
86
štylistické využitie 95
opatera výslovnosť 272
opaterník výslovnosť 272
„opilý“, *opitý* 139—140
opytovacia veta p. veta
opytovacia
*Organizácia Spojených ná-
rodov* pravopis 268
ortoeopia
komisionálna kodifikácia
výslovnosti sloven-
ských samohlások a
dvojhlások 372
výnimky vo výslovnosti
skupín *d*, *t*, *n*, *l* + *e*,
i/i 372
náprava rotacizmu 313—
315
v praktickej príručke slo-
venského pravopisu
60
-ovci, „-oví“ 336
pád, pády
všeobecný význam 193
panenský výslovnosť 372
parlament ekvivalent viac-
slovných cudzích ná-
zvov 66—67
partikuly p. častice
partitív p. partitívny geni-
tív
pijatika výslovnosť 372
„pincgavský“ — „pinzgav-
ský“ — *pinzgauský*
376
plurál úcty
definícia 86
štylistické využitie u Ku-
kučina 86—102
plytký, *plytčina* sémantika
103—121
po v spojeniach s číslovkou
134
po-slovesná predpona 146,
148, 149
pobudnúť — *pobúdať* sé-
mantika 227, 233—
235
pobyť — *pobývať* sémanti-
ka 227, 233—235
podísť výslovnosť 372
polopredpona, charakte-
ristika pojmu 143
podmet
gramatický 8
v genitíve 5—19
partitívny 9
menný a zámený 5
viacnásobný 194
podstatné meno
tvorenie
mien osôb 352—357
mien mláďat 310—312
obyvateľských mien ty-
pu *Viedenčan* 139
deminutív 129—130, 359
—363
skloňovanie p. tam
pomocné sloveso p. sloveso
poveterný výslovnosť 372
pravopis
úpravy v Pravidlách z r.
1957 334—341
výrazov typu *bohvie*, *kto-
vie* 299—309
veľké písmená p. tam
interpunkcia p. tam
rozdeľovanie slov p. tam
jednotlivých slov: *kame-*

- nouhoľný 204, s príponou -ún 336
- Praktická príručka slovenského pravopisu, recenzia 58—61
- pre-slovesná predpona 148
- predikatív
- neosobný *je, sú, jest, niet* 7
- predísť výslovnosť 372
- predložka, predložky
- vo vzťahu k predpone 142
- v type *v ósmej, v ósti, v škole* 335, 373
- kritika delenia slovenských predložiek u Orlovského 133—135
- predmet
- v jednoduchých a bezpredložkových pádoch (pri zvratných a nezvratných slovesách) 193
- vo vzťahu k pomocným slovesám 270
- viacnásobný 194
- a príslovkové určenie 193
- predpona, predpony
- gramatická funkcia 142
- vo vzťahu k predložke 142
- slovesné
- tvorenie sloves pomocou nich 141—151
- ich význam 151—155
- čisto vidové a s istým lexikálnym významom 148, 150
- ot- (slovanská), at- (baltická) 318
- roz- 146, 147
- prechodník p. slovesné tvary
- prechýľovanie
- ženské priezviská od typov *Sadoveanu, Jirků, Matejovie* 335—336
- preklady do slovenčiny
- beletrie
- z nemčiny Goetheho 183—190
- z maďarčiny Jókaiho 286—298
- spevoherných libriet 156
- 167
- jazyková správnosť 156
- 158
- ľubozvučnosť 159—160
- organizácia dĺžok slabík a nôt 161—166
- ekvivalenty osobných (krstných) mien 186
- pri- slovesná predpona 145
- priam, priamo, častica a príslovka 169—174
- pribudnúť — pribúdať sémantika a vývin 227, 231, 232
- príčasie
- činné
- prítomné: vyjadrujúce súčasnosť 219, typu *volajúci* 221—222
- minulé: typu *zavolať* 221—222, v spojitosti s podstatným menom 213, jeho potreba 220—225, význam 213—220, tvorenie 208—213, syntaktické využitie 213—225
- trpné
- minulé: typu *volaný* 221—222, rozdiel od činného 221
- priezviská ženské, ich tvorenie od mien typu *Oltenau, Matejovie, Jirků* 335—336
- prilnúť tvorenie minulého času 140
- prípona
- substantívna
- všeobecne 130—131
- pri menách osôb 352—355, 354
- pri menách mláďat 310
- pri deminutívach 129—130
- ár/-iar 128—129
- slovesná
- pri činnom príchasti minulom -vší, -všia, -všie 207—212
- príslovka, príslovky
- pomer k modálnym slovám 50—51
- vetné typu *bohvie, ktovie* 299—300
- zámenné tvorené časticou *bohvie* a *ktovie* 303—306
- v spojení s minulým časom 347
- miery v rámci prísudku 12
- označenie v Pravidlách 1953 47—48
- ešte 52, *priam, priamo* 168—174, *rád* (atributívna a okolnostná) 131—132
- príslovkové výrazy *ešte len ešte, ešte-ešte, ešte tá* 53
- príslovkové určenie
- viacnásobné 194
- a predmet 193
- prístavok
- kvantitatívny 10
- viacnásobný 194—195
- menný s vlastným menom 248
- štylistické využitie u Mináča 45
- prívlastok
- sklonný, ako titul a pod. 248
- nesklonný
- San* a *don* 248—249
- mrcha* 249
- r chybná výslovnosť a jej náprava 313—315
- rád syntaktické využitie 131—133
- ramat etymológia 176
- ramenite-ramenitý význam a etymológia 174—176
- reč
- autorská
- s plurálom úcty 90
- postáv
- v Mináčovej rozprávke Súd 43—46
- priama a vnútorná pri pluráli úcty 89—90
- ľudová p. tam
- roz- slovesná predpona 146, 147
- rotacizmus v slovenčine a jeho náprava 314—315

- rytmický zákon
 porušenie pri tvaroch
 činného prítastia minulého 210, 212
 výslovnosť dvoch dĺžok
 v type básní 372
 s-/z- slovesná predpona 146
 —147
 sémantika
 teória 135—137
 významové kritérium pri
 oddeľovaní morféme
 130—131
 významový vzťah prípony
 k slovotvornému zá-
 kladu sloves 354
 predponové slovesá od
 základov *bud-* a *by-*
 226—247
melký, melčina 103—121
 príbuzenské názvy 124—
 127, 363—365
 druhy slovných spojení
 so spojovníkom 20—
 39
sesternica, sestrenica vý-
 znam 363—365, 124—
 127
sestrenec význam 126
 „simenský“ — „simentský“
 — *simentálsky* 375—
 376
 skladba p. syntax
 skloňovanie
 podstatných mien
 2. p. jedn. č. osobných
 mien typu *Anča* 336,
 zakončených na *-mer*
 336
 2. p. mn. č. slov na
-ovňa 336, slov *jedlo*,
jutro 336
 maďarských mien typu
Nagy, Arany, Király,
 336
 čísloviek 336
 činného prítastia minulého
 312
 menných prívlastkov 248
 —251
 „slanička“, „slánka“ *soľnič-*
ka 267
 slavistika
 konferencia o historicko-
 porovnávacom štúdiu
 slovanských jazykov
 264—265
 časopis *Zeitschrift für*
Slawistik 318—319
 slovenčina a slovanské
 jazyky 319
 slovanské tvary a význa-
 my v porovnaní s ino-
 slovanskými pri slo-
 vách *melký, melčina*
 103—121, pri slove-
 sáč od základu *by-*
 a *bud-* 226—248
slovacikum ako termín 366
 —367
 slovackizmy v staročeských
 pamiatkach 319
 slovenčina
 postavenie medzi slovan-
 skými jazykmi 319
 spisovná
 jej výskum v štúdiách
 128—135, 191—200
 vplyv češtiny na jej
 formovanie 332
 v prekladoch p. tam
slovenikum, slovákum, slo-
vacikum 366—367
 slovesné tvary
 infinitív p. tam
 minulý čas od *starnúť*
 140, 338 a *hnúť, pri-*
lnúť, usnúť 140
 prechodníky
 typu *zavolať* (tvore-
 nie a syntaktické vy-
 užitie) 206, 215—222
 typu *zavolajúc* 180, 222
 prítastie
 činné: prítomné 219,
 221—222 a minulé
 208—225
 trpné minulé 221—225
 prítastie sloves typu *do-*
byť a *zabudnúť* v slo-
 vanských jazykoch
 227—229
 rozkazovací spôsob slo-
 vies na *-stíť, -štiť* a
-zdiť, -ždiť 338
 od *byť*, archaické *jest*,
jesto 12, záporové
niet, nieto, nebolo,
nebude 15
 slovesný čas
 základný 218—220
 pomerný čiže druhotný
 218—220, 344—347
 predminulý (dávnominu-
 lý) 342—351
 definícia 343, 350
 používanie 343, 350
 funkcia (štylistická)
 342, 343, 350—351
 rozdielnosť od minulého
 času 344—345
 a kondicionál 350—351
 historický prítastie 343
 —344
 slovesný dej
 hlavný a vedľajší
 pri väzbe s činným prí-
 častím minulým a
 prechodníkom 213—
 220
 v súvetiach s predmi-
 nulým časom 343—
 344
 a činiteľ deja 213—215
 opakovaný, „vyjadrený
 predminulým časom
 348
 slovesný vid
 pri predponových slove-
 sáč, všeobecne 148—
 151
 jeho tvorenie pri predpo-
 nových slovesáč s
 koreňmi *by-*, *bud-* 226
 dokonavé slovesá ako zá-
 klad predminulého
 času 246—247, prí-
 častia minulého čin-
 ného 349—350
 nedokonavé slovesá ako
 základ prítastia mi-
 nulého činného 208—
 212
 perfektivizácia predponou
 144—145
 obojvidové slovesá 145,
 149, 151
 sloveso, slovesá
 definícia významu 272—
 273
 syntaktická platnosť 272
 rekvencia 264
obdivovať niekoho, diviť
sa niekomu 201—202

- slovies v próze L. Ondrejova 193
- spomocné
- v syntaxi 269—281
 - v morfológii 269
- sponové
- definícia a význam 278
 - sémantický okruh jednotlivých skupín 279—280
- predponové
- tvorenie a významové členenie v slovenčine 141—155
 - skupina s koreňmi *by-* a *bud-* 226—247
 - s niekoľkými predponami 149
- zložené 143
- pohybové 151
- mať* v istej konštrukcii 191—193
- byť* rozličné funkcie 7—13, 278
- prestať* v spojení s infinitívom 274—275
- slovné druhy
- historicko-porovnávacie štúdium 265
 - syntaktické kritérium pri určovaní 131
 - ako základ pre odvodzovanie substantív príponou *-ár/-iar* 282—286
- slovná zásoba
- vývin v nej 331
- slovné spojenia so spojovníkom
- klasifikácia, významy a prapovis 20—39
 - Bratislava — Staré Mesto* 138, *Bratislava — Nové Mesto, Poprad — Tatry* 335
- slovník
- doplňky k slovníku Pravidiel z r. 1953 338—340
- slovo, slová
- význam slova 136
 - a veta 263
 - jeho lubozvučnosť vo vzťahu k spevu 159
 - tvorenie slov p. tam
- expresívne
- formou deminutíva 359—363
 - na -ot 67—68
 - deminutíva p. tam
 - zložené 142—143
 - s *bohvie, ktovie* 299—309
 - s číslovkami *dvoj-, troj-, štvor-* 55—58
 - ako základ pri tvorení mien osôb 355
 - tzv. vonkajšie 356
 - pri tvorení predponových slovies 141
- neohybné
- povaha a funkcia 51
 - označenie v Pravidlách 1953 47—49
 - odvožené (tzv. vonkajšie zloženiny) 356
 - modálne p. modálne slová
 - s povahou rozličných slovných druhov 54
 - hybridné 353
 - správne rozdeľovanie v slovenčine 374—375
- soľníčka*, „*slanička*“, „*slánka*“ 267
- spev a jazyk
- prekladanie spevoherných libriet 156—167
 - organizácia dĺžok slabík a nôt 161—166
- spojka, spojky
- označenie v Pravidlách z r. 1953 48
 - ale* 51, *ešte* 54, *no* štylistické využitie 185—186
- spovedelnica* výslovnosť 272
- splytčieť, splytčovať* sa používanie a význam 110
- starnúť* v tvare minulého času 140, 338
- substantívum p. podstatné meno
- synovec* význam 126, 363—365
- syntagmatické vzťahy
- vo vetách s činným prídastím minulým 213—215
- determinatívna recipročná syntagma 276, 278, 281
- syntaktické konštrukcie
- absolútny akuzatív 177—182
 - spôsobový inštrumentál 177—180
 - vetné pričlenenie 195—197
 - viacnásobný vetný člen 194—195
 - modálne (*bolo* + infinitív) 84
 - podmienková s infinitívom 85
 - so slovesom *mať* 191—193
- syntaktické vzťahy
- základné 320
 - polovetná väzba s činným prídastím minulým 223—224
 - prechodníková väzba a väzba s činným prídastím minulým 215
- syntax
- teória syntaxe pri dnešnom výskume jazykov 263, pri výskume slovanských jazykov 265
 - syntaktické vzťahy p. tam
 - syntaktické konštrukcie p. tam
 - využitie syntaktických prostriedkov vo fejtóne Fr. Hečku 84—85
- svedectvo* výslovnosť 272
- šik, -šok* prípony 129—130
- Šmilauer Vladimír, Novočeská skladba, obecná časť, recenzia 320—321
- študentstvo výslovnosť 372
- štýl
- umelecký 39
 - hovorový 333
 - vznik a vývin v spisovnom jazyku 333
 - ako termín: *jedinečný, osobitný, individuálny, osobný štýl* 122—124
- štylistický rozbor
- fejtónu Fr. Hečku 69—85

- rozprávky V. Mináča 39
—46
ľudového listu z Kukučínových Mladých liet 199
prekladov p. tam
štylistické prostriedky
plurál úcty ako charakteristika spoločenských skupín 88—102
onikanie ako charakterizačný prostriedok 95
v próze V. Mináča 39—46
v próze Fr. Hečku 69—85
štylistika
kategória neurčitosti ako štylistický jav 109—200
zvuková a citová stránka vety 320—321
historická, jej predmet a úlohy 333
štvor-, „štyr-“ ako komponenty zložených slov 55—58
taliga výslovnosť 372
Tatarka Dominik, používanie slov so spojovníkom v próze 20—39
temian a tymian 201
teória komunikácie 264
temer výslovnosť 372
teraz výslovnosť 372
terč výslovnosť 372
terem výslovnosť 372
termín, termíny
definícia, vlastnosti, využitie 62—63
presnosť a jednoznačnosť 123
jedinečný, osobitný, individuálny, osobný štýl 122—124; Juhoslovan, juhoslovanský 251—259; slovenikum, slovákum, slovacikum 366—367
terminológia
vývin slovenskej terminológie 61—62
Základy slovenskej odbornéj terminológie, recenzie 61—64
texty
správny prepis
šarišských piesní 64—66
slovenských listov a listín z XV. a XVI. storočia 316—318
Tisa výslovnosť 372
Tisovec výslovnosť 373
troj- v zložených slovách 55—58
tvaroslovie p. morfológia
tvorenie slov
teória tvorenia slov 263
základné pojmy: slovesný model 142—145, pomenovací základ a afixy 130—131
podstatných mien od podstatných mien p. tam
na -ár/-iar od všetkých druhov slov 128—129
slovies predponami 141—155
u- slovesná predpona 146, 148, 149
ubudnúť — ubúdať sémantika 241
ubyt — ubudnúť, ubývať — ubúdať sémantika a vývin formy 232
univerzálny, všeobecný, „všeobšiahly“ 202—204
uo výslovnosť 373
usnúť tvar minulého času 140
ustálené spojenia so spojovníkom 38
v vokalizovaná predložka a splyvavá výslovnosť 335, 373
veľké písmená
nové úpravy a doplnky v Pravidlách z r. 1957 335
vo výrazoch
Bratislava — Staré Mesto 138
Charta Spojených národov 268
Organizácia Spojených národov 268
vetné pričlenenie ako syntakticko-štylistický jav 195—197
veta, vety
základné triedenie 320
a slovo 263
jednočlenná
slovesná 7—8, doplnková 181
dvočlenná
s podmetom v genitíve 8—17
vzťažná prívlastková 214
uvádzacia 224—225
opytovacia
jej druhy 197—198
štylistické využitie 41—42
prípustková s časticou priam 171—172
vedľajšia prívlastková 223
príčlenená 196
vložená v rozprávke V. Mináča 46
Zvuková a citová stránka vety, recenzie 320—321
vetný člen
viacnásobný, pojem a triedenie 194—195
príčlenený 196
zložený 270
vytýčený, v rozprávke Súd 45
vid p. slovesný vid
vínčko výslovnosť 372
Viedenčania, „Viedenski“ 139
vlastné mená
tvorenie ženských prízvisk od typov Sado-veanu, Jirků, Matejovie 336
tvorenie mien rodinných príslušníkov 336
skloňovanie maďarských prízvisk typu Nagy 336
skloňovanie typu Anča 336
vrava — pravot sémantika a derivácia 67—68
„všeobšiahly“, všeobecný 202—204
všetečný výslovnosť 372
vy- slovesná predpona 145, 147, 149

- vybudnúť* význam 227
výtečný výslovnosť 372
za častica 134
zabudnúť — *zabúdať* sémantika a formálny vývin 227, 231, 232, 233
zabyť — *zabývať* sémantika a formálny vývin 231—232
 zámeno, zámená
 neurčité s časticou *boh-
 vie* a *ktovie* 303—306
 čo a *kto* v istej konštrukcii so slovesom *mať* 192
 Z a u n e r Alfonz, Praktická príručka slovenského pravopisu, recenzia 58—61
zbuďnúť — (*zbúdať*) sémantika 227, 245, 246
zbyť — *zbývať* sémantika 227
zbytočný 230
zbytok, *zvyšok* 227, 246, 247
 zdobneniny p. deminutíva združené pomenovania
 so spojovníkom 38
 ako slovotvorný základ pri tvorení mien osôb 356—358
 Zeitschrift für Slawistik, recenzia 318—320
zo častica 133
zvýšiť — *zvyšovať* sémantika 245, 247
že (= ako) porovnávacie slovko 266—267
žatevný výslovnosť 372
-žik, *-žok* prípony 129—130
 S. Vragaš